

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV Rugpiūtis - August 10, 1989 Nr.30

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuvos kompartija

ieško savo šaknų... Raštikio raštuose

Vytautas Meškauskas

Šiais metais Lietuvoje nebuvo jokių iškilnių prisiminti jos įjungimą į Sovietiją. Lietuvos komunistų partijos cento komitetas tačiau spaudoje paskelbė tik savo atsišaukimą BŪKIM STIPŪS IŠMINTIMI, DEMOKRATIŠKUMU, SUSITELKIMU. Jį skaitydamas nerasi nei Lenino nei Stalino citatų. Ten, net konstatuojamas Vokietijos ir TSRS tarptautinės teisės sulaužymas, o apie Lietuvos 'priebrendimą' revoliucijai įrodymų ieškoma pas Raštikį, kuris rašė savo atsiminimuose:

"Didelė tautos dalis nesutiko su Smetonos politine linija, ypač su jo vidaus politika, ir buvo priešinga jam. Mažėjant moraliniam Smetonos režimo autoritetui, valdantys sluoksniai, norėdami išsilaikyti valdžioje griebėsi policinių priemonių ir režimas vis labiau riedėjo į policinę valdymo formą, o tai juk anksčiau ar vėliau turėjo nuvesti į vienokią ar kitokią revoliuciją".

Raštikis tai rašė turėdamas galvoje situaciją dar prieš vad. karinės vyriausybės, kurią vėliau pakeitė koalicine, sudarymą. Nepasitenkinimas ilgėliau užtrukusiu režimu yra normalus reiškinys visose valstybėse. Už tat ir daromi periodiški rinkimai. Šiuo atveju klausimas sukasi apie tai, ar Lietuvą ir be sovietų kariuomenės invazijos pasuktų komunistiniu keliu, ar ji, kaip sako Kremlius, buvo 'priebrendusi revoliucijai'.

Neigiamą atsakymą duoda pati Partijos istorijos instituto prie LKP CK direktorė Vanda Kašauskienė, pakeitusi stalinistą šarmaitį. Ji rašo TIESOJE, kad Lietuvos komunistų veikla, kuri kaip atsimename buvo labai nežymi, 1940 m. birželio 17 d. Maskvos įsakymu buvo visai sustabdyta:

"Įvykiams dirigavo Dekanozovas ir jo įgaliotiniai turėjo neribotas teises. LKP įtraukimas į Visąsąjunginę kompartiją buvo pradėtas 1940 m. rugsėjo 11 d., formaliai baigtas spalio 8 d. Kad Lietuvos kompartija būtų svarsčiusi, ko-

kiais principais prisijungti — iš archyvinių dokumentų nematyti... Išėjusiems iš pagrindžio Lietuvos komunistams buvo išduodami bilietai... Daugiau kaip 500 pagrindininkų nebuvo priimti — juos įtarinėjo, jais nepasitikėjo".

Idomu būtų sužinoti, kiek tada buvo į partiją priimta — Kašauskienė to neskelbia, matyt, per mažai... Partijos manifeste tarp kitko išvedžiojama, kad 1940 m. rinkimai priminė Smetonos laikais buvusius 1936 m. rinkimus. Duodama taip pat suprasti, kad bendrą nusiteikimą 1940 m. vasarą paskelbė literatas Liudas Dovydenas:

"Ponai bankininkai, fabrikantai, pirkliai, dvarininkai, pirmą kartą taip prabyla laisvosios Lietuvos seimo atstovas, pirmą kartą mūsų kraštui tariami lemiami istoriniai žodžiai: nusavinami bankų, pirklių, dvarininkų turtai... Mes tikime, kad paskutinį kartą į jus kreipiamės vadindami, ponai kapitalistai, nes po metų, po kitų, kai savo pastangomis įsijungsitė į didžiosios Sovietų sąjungos darbą, mes į jus kreipsimės su didžiausia pagarba, tauria meile, tardami, draugai bendradarbiai, o šandien pasiklausykime, kaip aidi po visą kraštą: tegyvuoja laisva Tarybų Lietuva!"

Nūdien tą citatą jau pa-
(Nukelta į 2 psl.)

JAV senatoriai Dole ir Kasten vyksta į Latviją

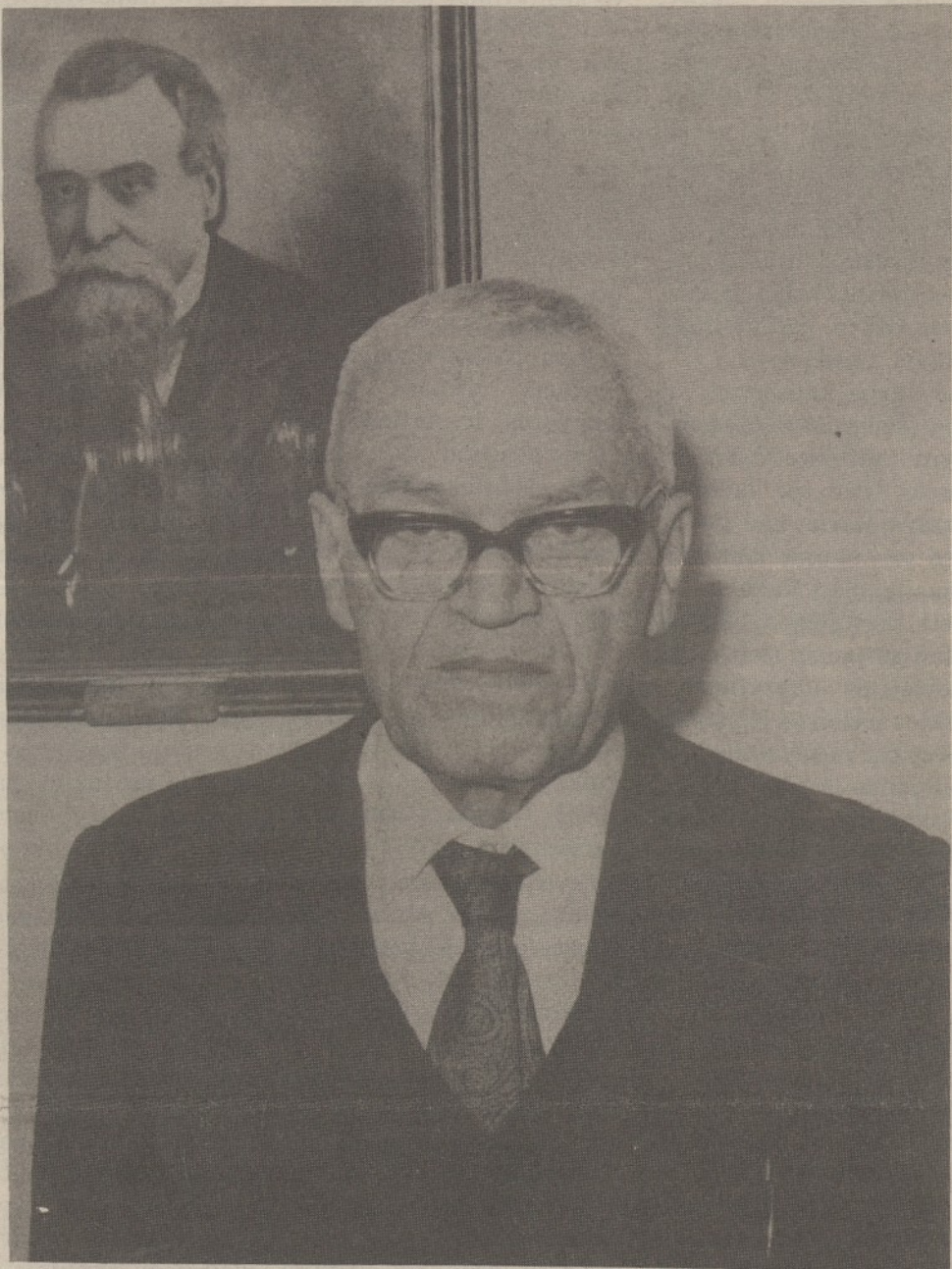
JAV senato mažumos lyderis Robert Dole (R-KA) ir iš Wisconsin senatorius Bob Kasten (R) pranešė Amerikos Latvių Sąjungai (ALA), kad šio mėnesio vidury jie ketina vizituoti Latviją ir dalyvaus rugpiučio 21-22 d. Rygoje vykstančioje tarptautinėje konferencijoje "For the Right to National Self-Determination and Nation Equality".

Tai bus pirmasis JAV senatorių vizitas sovietų oku-

putame Pabaltije.

Konferenciją organizuoja ir kviečia parlamentarus, mokslininkus ir žmogaus teisių aktyvistus iš viso pasaulio, Latvijos Nepriklausomybės Frontas, turįs 250,000 narių, vedas kampaniją už pilną Latvijos nepriklausomybę. Fronto veikla Latvijos aukščiausios tarybos pripažinta legalia ir jo programa, siekianti pilnos nepriklausomybės, nelaikoma antikonstitucine.

(LIC)

A. A. prof. dr. Juozas Jakštas.

J. Garlos nuotr.

Į amžinybę iškeliaavo didelis Lietuvos istorikas Juozas Jakštas

Jonas Dainauskas

1989. VII. 31 d. Clevelande mirė prof. dr. Juozas Jakštas, istorikas. Buvo gimęs 1900. IX. 9 d. Slabados km., Pabaisko vlsč., Ukmergės apskr. 1923 m. baigė Ukmergės gimnaziją. 1923-

1928 m. Lietuvos Universiteto Humanitariniame fakultete studijavo istoriją, lygiagrečiai mokytojaudamas Jurbarko, Kauno, Tauragės aukštesnėse mokyklose. Baigęs istoriko diplomą, universitetą buvo pakviestas visuotinės istorijos katedros asistentu. 1939 m. fakultetas J. Jakštą pasiuntė gilinti istorijos mokslus: 1929-31 Berlyno ir 1931-32 m. Vienos universitetuose. Ten studijuodamas parašė: "Vokiečių Ordinas ir Lietuva Vytenio ir Gedimino metu" (darbas išspausdintas "Senovės" I ir II t., 1935-36). 1932 m. pradėjo Vytauto Didžiojo Universiteto Humanitarinio fakulteto visuotinės istorijos grupėje dėstyti. Pradžioje skaitė epizodinius kursus: kova dėl investitūros, renesansas ir humanizmas, Vokiečių bei Prancūzų istorija, istorijos chronologija. Nuo 1934 m. rudens fakultetas davė J. Jakštui atos-

tojų parašyti visuotinės istorijos disertacijai. Jis vėl išvyko į Vieną, kur visuotinės istorijos klausimus studijavo 1934-1936 m., parašydamas darbą. "Vakarų krikščionių mintys apie Romos imperiją iki V a." (išspausdintas "Senovės" III tome ir atskirai, 1937). 1935 m. kolektyviniame veikalė "Jogaila" paskelbė "Jogailos ir Vytauto kovos su Vokiečių Ordiną". Grįžęs iš Vienos, nuo 1936 m. rudens, skaitė (visuotinės istorijos programoje) kursą iš pereinamojo laikotarpio tarp Romos imperijos ir viduramžių, o taip pat Vokiečių istoriją ir istorijos dėstymo metodiką. 1938 m., pripažinus minėtą studiją "Vakarų krikščionių..." disertacija, VD Universitete savo tezę apgynė ir gavo istorijos mokslo daktaro laipsnį.

1932-39 buvo VD Universiteto humanitarinių mokslų fakulteto (prie visuotinės) dėstytojas. (Nukelta į 4 psl.)

Amerikiečių pažiūros į Gorbačiovą. - Kaip padėti jo reformoms, bet ne sustiprinti Sovietų Sąjungą?

N. Y. TIMES kolumnistas, buvęs Nixono kalbų rašytojas William Safire, susumuoja amerikiečių nuomones. Liberaliniai vedamųjų rašytojai, o jų yra dauguma, atstovauja pažiūrai, kad Gorbačioviui kritus jo vieton atsistos stalinistas ir šaltas karas vėl išsižiebs. Pasaulis praras progą sustiprinti taiką ir laisvę vien dėl to, kad atsisakė palaikyti Gorbačiovą.

Tuo tarpu konservatyvai blogai jaučiasi nustoje prieš, yra įsitikinę, kad Gorbačiovas yra tik laikinas reiškinys, įtaria, kad perestroika yra naujas leninistų triukas įkalbėti Vakarus išgelbėti komunizmą, ir mano, kad geriausia išeitis būtų Sovietijos subyrėjimas.

Tokios pažiūros išplaukia iš santykių su sovietais blogo patyrimo ir būkštavimo, kad komunistų svajonė apie įsiviešpatavimą visame pasaulyje, dabar aprimusi, toli gražu dar nėra užmiršta.

Antra vertus reikia su-

tikti, kad permainos Sovietijoje yra gilios ir Gorbačiovo susitarimas su angliakaisiais parodo jo politinį apsigimimą. Už tat pagrindinis klausimas turi būti ne kaip mes galime padėti Gorbačioviui, bet kaip galėtume paskatinti Sovietų Sąjungą paliuosoti savo tautas ir liautis rėmus tironiją bei terorą už savo ribų.

Liberalai mano, kad tam galima padėti duodant sovietams visokias ūkines lengvatas ir paskolas bei vienpusiškai sumažinant JAV apsigimimą.

Iš tikro mes tačiau turime atsiminti, kad sovietai griebėsi Gorbačiovo reformų išsigandę savo ūkio subyrėjimo. Tuo pačiu **parama ūkinėms reformoms sumažins spaudimą praveisti reformas ar apriboti apsigimimą.**

Tik tuščias stalas prieš sovietų akis privertė Kremlių griebtis reformų. Jei Vakarai ant to stalo padės maisto, jie pašalins priežastį desperacijai, kuri buvo reformų variklis per paskutinius 5 metus.

Už tat vienintelis Vakarams naudingas būdas padėti ūkiškai sovietams yra tik pasiūlymas skubiau susitarti dėl abipusio ginklų sumažinimo.

Kartu negalima užmiršti, kad Gorbačiovo stiprybė siejasi su KGB. Jo dešinė yra apsivedusi su agresyviu špionazu. Sovietai išnaudoja santykių pagerėjimą savo špionazo naudai.

Už tat siuntimas papigintų javų ir paskutiniųjų kompiuterių į Sovietiją ir vienpusiškas nusigimklavimas yra pagalba, kurios Gorbačiovas nori ir kuri tik jam naudinga. Pagalba, kuri atneštų naudos ir Amerikai, būtų jam linkėjimas viso geriausio, bet kartu leidžiant susidariusiai pa-

dėčiai versti jį iš tikro praveisti reformas ir sumažinti savo imperiją.

★

Ekonomistai skaičiuoja, kad grėsiantis geležinkeliečių streikas privers Gorbačiovą imtis greitų priemonių pirmo pareikalavimo prekių stygiui sumažinti. Jau vien pažadai angliakaisiems reikalauja tų prekių papildymo importo iš užsienio 5 bilijonų rublių vertės. Viso krašto mastu jų reikėtų už 40 bilijonų rublių — 50 bilijonų dolerių oficialiu kursu. Šiuo metu Sovietija užsieniui yra skolinga maždaug apie 40 bilijonų dolerių t. y. beveik tiek pat kaip Lenkija. Iki šiol Sovietija savo įsipareigojimus užsieniui pildė sąžiningai, todėl šiuo metu ji gali gauti kredito užsienyje už mažesnius ar tokius pat nušimčius kaip General Motors. Didesnis importas iš užsienių, nors ir parduodamas viduje aukštesnėm kainom padėtų sovietams sumažinti taupomose kasose ir po pagalve laikomus 400 bilijonus rublių. Tai sumažintų infliaciją. Kartu tačiau daug reikšia psichologinis momentas. Lietuvoje, pavyzdžiui, šiuo metu trūksta muilo, nors jo parduotuvėm patiekta 1,7 karto daugiau negu pereinamais metais. Muilą žmonės išgraibsto ne dėl padidėjusio prašimosi, bet dėl noro juo apsirūpinti atečiai. Panašiai bus ir su kitom prekėmis, jei jų iš karto nebus pateikta tokiu kiekiu, kad nebūtų būkštaujama dėl stygiaus vėliaus. Importo padidėjimas tokiu mastu tačiau baido sovietų biurokratus. Jie pirmiausia dar nori pažiūrėti ką panašus bandymas parodys Lenkijoje.

★

Lenkijoje prezidentu išrinktas generolas Jaruzals-

Iš kitos pusės

Paskutiniųjų dienų laikraščių lektūra man priminė kaip Dievas sutrukdė Babelio bokšto statybą. Jis sumaišė liežuvius... Štai liepos 14 TIESOS nr. pirmame puslapyje matau telegramą iš JAV. Joje Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas prof. dr. V. Bieliauskas tos organizacijos vardu dėkoja 'gerbiamiems Brazauskui, Astrauskui ir Sakalauskui' atseit visai Lietuvos valdžiai už pranešimą apie Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimą. Universitetas būsiąs, anot jo 'stipriausia bazė, siekiant Lietuvos valstybės savarankiškumo'. Kalbama, kad tą universitetą turės išlaikyti išeivija, kuri norinti ir teologijos-filosofijos fakulteto jame. Kaip ten iš tikro — kun. A. Svarinskas birželio mėn. P. LIETUVYJE žada dėl to fakulteto įkūrimo smarkiai kovoti.

Liepos 18 d. DRAUGE, o vėliau ir DIRVOJE pasirodė kito Bendruomenės vado — JAV krašto valdybos pirm. dr. A. Razmos raginimas rinkti parašus po 'Lietuvoje paruošta peticiją', reikalaujančią paskelbti Molotovo-Ribbentropo pakto slapstus dokumentus ir likviduoti jų pasekmes. Tai paskelbti turėtų VFR ir VDR (Vakarų ir Rytų Vokietijos) kartu su sovietais, o kariuomenę iš tų sričių išvesti turėtų tik viena Sovietija.

Dėl Vakarų Vokietijos nusistatymo tuo reikalu su Bonnos vyriausybe kalbėjosi prieš atvykdamas į JAV Sąjūdžio pirmininkas V. Landsbergis. Amerikos Balso korespondentui Romui Sakadolskiui jis pareiškė, kad V. Vokietijos vyriausybė ir seimas tuos susitarimus laiko neteisėtais, bet nemato reikalo tai specialiai dabar deklaruoti, nes toks grynai dekoratyvinis reikalavimas galėtų būti laikomas išpuoliu prieš Sovietų Sąjungą, o V. Vokietija nėra linkusi aštrinti santykių su Tarybų Sąjunga. Tas pasikalbėjimas buvo transliuotas per Amerikos Balsą. Ištrauką iš jo paskelbė Komjaunimo Tiesa liepos 12 d.

Liepos 15 d. Lietuvos laikraščiuose pasirodė Respublikos vadovybės (neminint pavardžių) pareiškimas DĖL PARAŠŲ RINKIMO AKCIJOS. (Man nevisai aišku, ar turimas galvoje tas aukščiau nurodytas rinkimas, ar atskiras, reikalaujant atitraukti rusų kariuomenę). Kaip ten būtų — respublikos vadovybė aiškina, kad tokį komplikotą klausimą negali spręsti parašų rinkimu. Tam esąs konstitucijos numatytas kelias, kuriuo ir reikėtų laikytis.

Akivaizdoje viso to kyla klausimas, ar bendruomenės 'valdžios' veikia susitariusios — viena siunčia telegramas, kita renka parašus, — ar viena kita ignoruoja?

Sunku susigaudyti ir iš spaudos pranešimų. Liepos 12 d. Vilniuje įvyko demonstracija su eisena tą dieną Lietuvos — Sovietijos pasirašytos sutarties prisiminimui. Iš Sovietijos pusės tą sutartį pasirašė pats Leninas, kuris gavo gėlių prie savo paminklo. DRAUGE paskelbtame Lietuvių Informacijos Biuro pranešime teigiama, kad dalyvavo 10 tūkstančių žmonių. KOMJAUNIMO TIESA demonstrantų skaičiaus nepaminėjo, pastebėdama, kad didesnį kamšatį gatvėse iššaukė ką tik atvažiuavęs cirkas. KOMJAUNIMO korespondentė Gintarė Adomaitytė pasiūlė, ką nors pareikšti demonstracijoje pastebėti Nijolei Sadūnaitei. Toji štai ką pasakė:

— Mielie tautiečiai, geram Dievui leidus, vėl susitikome. Aš, kaip žinote ne politikas, aš esu jūsų visų sesė. Čia politikai daug ir gudriai kalbėjo, kad man nebėliko ką kalbėti. Aš noriu tik priminti, kad šiandien mes turime didelę šventę — tai mūsų Palaimintojo Jurgio Matulaičio šventė. Ją švenčia pasaulis, ją švenčia visa Lietuva.

Ką po to dar gali pasakyti?

(vm)

Lietuvos kompartija...

(Atkelta iš 1 psl.)

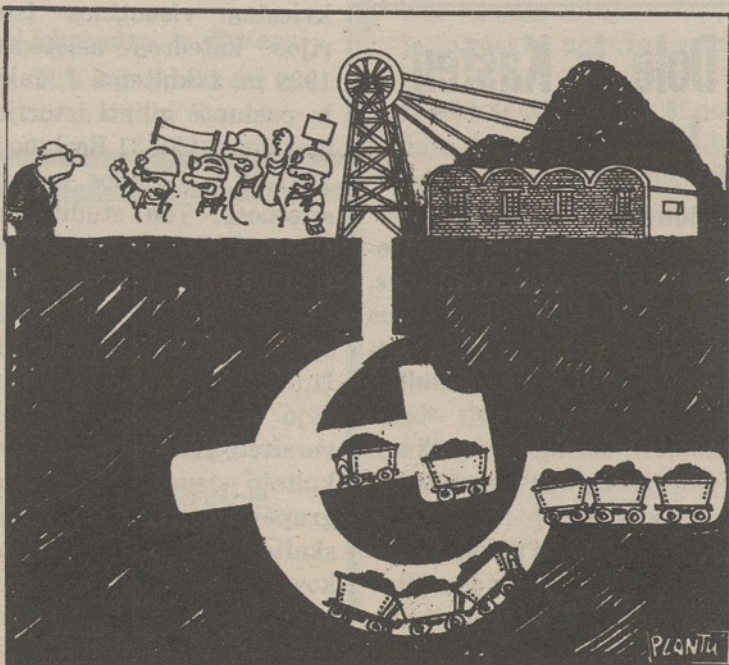
lydi kompartijos prisipažinimas:

"Bet greit pasirodė, kad gražūs šūkių apie tikrą liaudies valdžią, išsivadavimą iš vargo ir savivalės tik maskavo žiaurią stalininės TSRS vidaus ir užsienio politiką".

Prie to dar galima pridėti, kad to paties Dovydeno labai ryškūs 'užrašai' apie tą laikotarpį, išleisti jau išeivijoje, dabar perspausdinami LITERATŪROJE IR MENE.

Šiandien partija šaukiasi, nors ir kokios būtų pažiūros, visuomeninės nuostatos, gyvenimo patirties, talkos naujos Lietuvos labui. Komunistų partija — sakoma toliau — neatsisakydama socialistinio idealo ir įsiklausydama į Lietuvos žmogaus balsą, griežtai pasmerkusi nuomonės monopolį, tampa vis labiau demokratiška, savarankiška, pakanti, atvira bendradarbiavimui.

Turint galvoje visą praeitį, lieka neaišku, kam dar pasilaikyti tokį susikompromitavusį vardą. Prileidžiant kad ir anksčiau žmonės tiek galvojo, reikia išvesti, jog partijos milžinišką daugumą sudarė karjeristai, iš kurių masės persitvarkymo momentu nėra jokios naudos. Tai tik nereikalingas balastas.

— Štai jau 70 metų toj pačioj galerijoje!.. Mums jau atsibodo! (Le Monde)

kis atsisakė visų savo postų kompartijoje. Savo vietoje vesti partijos politiką jis paskyrė ministrą pirmininką Rakowski, kuris yra senų pažiūrų komunistas. Derybos įtraukti į naujai formuojamą ministrų kabinetą SOLIDARUMĄ iširo, Valėsai atsisakius pasitenkinti antros eilės ministrų postais.

Antradienį turėjo įsigaliooti nauja tvarka pardavinėti mėsa. Panaikinamos kortelės. Parduotuvės galės ją pirkti iš ūkininkų laisvu susitarimu ir pardavinėti už kainą, kurią gali gauti iš vartotojų.

★

Liepos 27 d. Aukščiausioje

Taryboje svarstant projektą duoti ūkišką nepriklausomybę Lietuvai ir Estijai (Latvija nebuvo minima), viešai susikirto du ministro pirmininko pavaduotojai. Už kalbėjo Leonid I. Abalkin, ūkinės reformos komiteto pirmininkas, prieš Yuri D. Masliukov, valstybės plano komisijos pirmininkas. Paskutinysis teigė, kad 'privilegijos' Baltijos valstybėms pažeidžia kitų respublikų teises, o Abalkin, Gorbačiovo patarėjas, aiškino, kad tai bus pirmas žingsnis į ūkinę decentralizaciją, kam visi pritaria. Kai kurie deputatai net aiškino, kad ūkinę nepriklaus-

(Nukelta į 3 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-63446116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvi, ar dar ilgai vergausi imperijos armijai?

1940 m. TSRS okupavo Tavo Tėvynę Lietuvą, o vėliau ir aneksavo — prievarta prijungė prie Rusijos imperijos. Dauguma Vakarų valstybių nepripažįsta šio tarptautinio terorizmo akto ir iki šiol Lietuvą laiko Rusijos aneksuota valstybe. 1949 m. rugpiūčio 12 d. buvo pasirašyta Ženevos Konvencija. Šio tarptautinio dokumento 51 str. 3 dalyje sakoma: "Okupavusi valstybė negali globojamųjų asmenų versti tarnauti jos ginkluotose arba pagalbinėse pajėgose. Bet koks spaudimas arba propaganda laisvanoriškai stoti į armiją draudžiami".

Taigi, šis tarptautinės teisės aktas, kurį pasirašė ir TSRS, suteikia Tau, lietuviui, okupuotos valstybės piliečiui, teisę atsisakyti tarnauti Rusijos kariuomenėje.

TSRS įstatymai privalo paklusti tarptautiniams Rusijos įsipareigojimams. Mes turime juridinę teisę vadovautis TSRS akceptuotomis tarptautinėmis konvencijomis.

Vokietijos kaizeris nemėmė Lietuvos vyrų į savo kariuomenę. Hitleris kvietė į savo kariuomenę tik savanorius. Sankcijas taikė (daugiausia mirties bausme) tik pabėgusiems iš vokiečių kariuomenės (tuo tarpu, kaip žinote, Stalinas skelbė mobilizaciją ir šaudė jos vengusius).

Lietuvi, netikėk tais, kurie žada Tave palikti tarnauti Lietuvoje. Jau ne vienam Tavo bendraamžiui teko skaudžiai dėl to nusivilti. Kiek Lietuvos jaunuolių, patikėjusių Brazausko, Jazovo, V. Jasukaitytės vadovaujamos Lietuvos Moterų sąjungos pažadais, kad nebus išvežti iš Lietuvos, išėjo tarnauti į okupantų armiją ir buvo išblaškyti po tolimiausius imperijos pakraščius.

Ne vieno jų namuose liko žmonos, maži vaikai... Dešimtys tūkstančių parašų,

kuriuos reikalauja lietuvių palikti tarnauti Lietuvoje, neiškiomis aplinkybėmis dingo. Antra vertus, koks skirtumas, kur tarnausi: armija juk ta pati — ne Lietuvos, o TSRS, tvarka ta pati nuo tos armijos tvarkos Lietuvoje tu kentėsi lygiai taip pat, kaip ir kitur. Kiek lietuvių žuvo Lietuvoje dislokuotuose daliniuose! O pagaliau — kurgi mūsų tautinė savigarda, valstybinė-politinė savimone?!

Jeigu nori, kad Tavo Tėvynė taptų laisva, privalai už jos nepriklausomybę kovoti ne tik žodžiais, bet ir darbais. Dalyvauti protesto akcijose prieš bolševikinę okupaciją — Tavo šventa pareiga.

Šių metų rugpiūčio 3 dieną (ketvirtadienį) 15 val. atvažiuok į Vilnių, ateik į Katedros aikštę prie badaujančių dėl Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmių likvidavimo namelio su savo kariniu bilietu arba prirašymo liudijimu. Iš čia žygiuosime į Respublikinį karinį komitetai grąžinti šiuos gėdingus dokumentus.

Tik vergo iš savo sielos neišvaręs šiandien tarnauja Rusijos kariuomenėje!

LTJS "Jaunoji Lietuva"

**LLL Akademinių
Jaunimo Skyrius**

Vilnius, 1989. VII. 31

(LIC)

APŽVALGA...

(Atkelta iš 2 psl.)

somybė Pabaltijo respublikoms pačią Rusiją pavėrs kolonija, kuri jom tieks žaliavas. Vienas net išpėjo, kad pabaltiečiai nori visiškai politikos nepriklausomybės. Deputatas iš Maskvos, akių chirurgas, Sviatoslav F. Fioderov nustebė, kad nė vienas kalbėtojas nebūkštavo, kad dėl ūkinio savarankumo Baltijos respublikos atsiliks nuo kitų sovietinių respublikų. At-

Karstai su Sibiro tremtinių palaikais grįžta į Lietuvą...

Sibiro tremtiniai grįžta į Lietuvą amžinojo poilsio...

Į Lietuvą sugrįžo pirmieji lietuvių tremtinių karstai iš Igarkos. Kėdainių kariniame aerouoste nusileidusius lėktuvus, atvežiusius 128 tremtinių palaikus, pasitiko 15,000 žmonių.

Kartu sugrįžo ir Igarkoje dirbusieji ekspedicijos nariai, įskaitant buvusius tremtinius ir jaunimą. Vienai grupei vadovavo Vytautas Putna iš "Tremtinio" klubo; antrai — 19 jaunimo grupei — Romas Bakutis. Lietuvos komjaunimo Centro komiteto instruktorius, kuris padėjo suorganizuoti pirmąją kelionę į Igarką pernai; trečiai "Tremtinio" klubo atstovas Petrokas, su kuriuo važiuavo daug buvusių tremtinių, kad atpažintų laidojimo vietas.

Tarp ekspedicijos dalyvių buvo ir Vilniaus universiteto žurnalistikos studentė Ramunė Sakalauskaitė, į Sibirą nuvykusi kaip Sąjūdžio informacijos agentūros atstovė. Ji Amerikos Balsui šitaip papasakojo savo išpūdžius iš sutikimo apeigų:

"Visi susirinko į bažnyčią ir visa procesija su bažnytine tautine atributika keliavo į karinį aerodromą. Kai mes nuėjom jau buvo atskridę lėktuvai. Susirinkus visiems, buvo iškrauti karstai ir vyko gėdulingas mitingas. Dalyvavo Sąjūdžio seimo atstovai, Respublikos vadovybė, vietinė valdžia, Tremtinio klubas, Kauno kunigų seminarijos atstovai. Buvo giedamos įvairios giesmės, daug kas pasisakė. Ir po to buvo kraunami karstai į mašinas

virkščiai visose kalbose buvo pastebimas pavydas, kad jos praturtės. Tai esąs vergijos palikimas. Vergai negali pakeisti, jei vienas jų paliuosuojamas.

ir vežami į rajonų kapines, kur jie ir bus palaidoti. Kai visi palaikai buvo vežami į rajonus, Kėdainiuose pačiuose vietiniai gyventojai stovėjo šalikelėse su žvakutėmis rankose. Penki palaikai iš Kėdainių buvo atvežti į Vilniaus šv. Teresės bažnyčią, visą naktį ten pristovėjo, ryte gėdulinga procesija su karstais atėjo į arkikatedrą, čia vyko šv. Mišios ir jau dabar jie yra išvežti į Vilniaus įvairias kapines laidojimui".

Ekspedicijos dalyviai atpažino apie 130 kapų, kurie buvo kadaise užfiksuoti nuotraukose. Daug kur kryžiai seniai susmigę į žemę, kai kur nėra jokių kapo žymių.

Į Kėdaines atvežti karstai yra pirmieji Sibiro tremtinių palaikai sugrąžinti Lietuvon. Laukiama atvykstant traukinio, kuriuo vežami karstai tremtinių, mirusių prie Laptevo jūros. (LIC)

ATSISIAUKIMAS DEL HITLERIO-STALINO PAKTO

Hitlerio-Stalino pakto 50-mečio minėjimui dirvą paruošti VLIK valdyba parengė ir atspausdino 25,000 egzempliorių "APEAL" — atsisiaukimų anglų kalba, platinimui angliškai kalbančiuose kraštuose. Juomi prašoma laisvojo pasaulio paramos padėti Lietuvai ir kitiems Pabaltijo kraštams "išsilaisvinti iš Hitlerio-Stalino pakto spąstų".

Atsisiaukimas yra lankstinuko formoje, suredagotas ir atspausdintas taip, kad, pagal sąlygas ir galimybes, būtų galima jį naudoti keliais būdais.

1. Išeivijos lietuviai, asmens ir organizacijos vardu, gali pasirašyti pritariamą atsisiaukimui ir (lankstinuką susegę ar suklijavę)

siuntinėti centrinės ir vietinės valdžios atstovams, laikraščių, TV bei radijo žinių, redaktoriams, šiaip žurnalistams bei kitiems įtakingiems asmenims. Kiekvienas veiklus lietuvis gali surasti bent 10 tokių adresatų.

2. Lankstinukai yra tokio formato, kad juos galima siuntinėti vokuose svetimtaučiams, prašant juos pasirašyti "APEAL" ir nuo savęs kreiptis į vyriausybę ar kitus įtakingus asmenis.

3. Su atsisiaukimu galima kreiptis į vietines įvairias organizacijas, klubus bei bažnyčias, prašant, kad pritartų atsisiaukimui ("to endorse") ir nukreiptų atitinkamas vyriausybės ar spaudos įstaigas.

4. Kai kas ras galimu panaudoti net visus viršminėtus būdus Hitlerio-Stalino paktui išgarsinti. Be abejo ne vienas suras ir kitų paveiklių būdų šiam atsisiaukimui panaudoti.

Šiuos lankstinukus bandoma paskleisti kuo plačiau per eilę išeivijos organizacijų.

VLIK valdyba tiki, jog išeivijos spauda ir radijas, ypač artėjant gėdingajai sukakčiai šių metų rugpiūčio 23 d., palaikys Pakto pasekų panaikinimo reikavimą gyvą, tarp kitko skatinant ir šio atsisiaukimo panaudojimą tam tikslui.

Atsisiaukimus galima gauti VLIKo būstinėje 1609 Connecticut Ave., N. W., Suite 400, Washington, D. C. 20009, tel. (202) 667-1980. (ELTA)

WANTED MACHINISTS

A FIRST CLASS MACHINIST & JOURNEYMAN LATHE MACHINIST
Be able to set up work from blue prints and close tolerance. We manufacture prototype & small production runs. Competitive salary & benefits available.

Apply to Linda: 508-429-4328
HOLLIS INDUSTRIES
1485 Washington St.
Holliston, Ma. 01746-6227

(26-29)

Prof. J. Jakštas...

(Atkelta iš 1 psl.)

nės istorijos katedros) asistentu ir vyr. asistentu. 1940-44 Vilniaus universiteto docentas. 1944 m. vasarą pasitraukė į Vakarų ir iki 1949 metų pavasario gyveno Austrijoje. 1949 m. atvyko į JAV.

Jakšto specialybė buvo vidurinių amžių istorija. Vienoj studijuodamas Jakštas klausė paskaitų austrų istoriko A. Dopsch'o, kuris įrodinėjo, kad pereiname laiką iš senovės į viduramžius ūkinis ir socialinis gyvenimas nesutrikęs, Romos imperija nebuvusi barbarų sugriauta: ji pamažu kitusi ūkiškai ir sociališkai ir tuo būdu išsivystė viduramžiai. J. Jakštas tą tezę gerai įsisavino ir viduramžių istorijos įvykius nagrinėdamas ją vadovavosi.

Šalia visuotinės istorijos J. Jakštas, iš pat pradžių, gilinosi į Lietuvos istoriją. Be aukščiau minėtų darbų, A. Šapokos redaguotoje "Lietuvos istorijoje" 1936 m. parašė skyrių apie pirmąjį mūsų tautos valstybinio gyvenimo laikotarpį, iki krikščioniškųjų laikų pradžios. Rašinyje "Naujausi Gedimino dinastijos kilmės tyrimai", "Lietuvos praeitis" I, 1940), pirmasis iš lietuvių iškėlė mintį, kad Gediminaičiai buvo aukštaitiškos kilmės. Eilę straipsnių (daugiausia Viduramžių istorijos klausimais) jis paskelbė "Židinyje", "Vaire", "Lietuvos Aide". JAV savo rašinius skelbė "Aiduose", "Drauge", "Dirvoje", "Tėviškės žiburiuose", "Lietuvos Tautos Praeityje" ir kit.

JAV visą laiką gyveno Clevelande. Pragyvenimui, iki pensijos amžiaus, dirbo fabrike. Nuo pat atsiradimo JAV rašė, kalbėjo Lietuvos istorijos klausimais. Nuo pat pradžios buvo "Lietuvių Enciklopedijos" nuolatinis bendradarbis. Viduramžių istorijos klausimais ir apie tai LE pateikė daug teminių rašinių. "Commentationes Balticae" žurnale išspausdino "Das Baltikum in der Kreuzzugsbewegung des XIV Jh." "Slavonic Review" plačiau parašė apie Lietuvos - Lenkijos santykius. LKMA Suvažiavimų Darbuose (1966) parašė: "Pavėluotas Mindaugo krikštas", o LKMA Metraščių IV t. "Žvilgis į Mažosios Lietuvos istoriją". Bendraautorius dr. A. Geručio redaguotos Lietuvos istorijos anglų kalba "Lithuania" (1969). Parašė stambią dr. Jono Šliūpo monografiją, išleido Akad. Skautijos leidyklos. Lituanistikos Instituto Suvažiavimų darbuose (1981) paskelbė "Jėzuitų ordino vaidmuo įtvirtinant katalikybę

Lietuvoje". "Dirvoje" paskelbė seriją straipsnių apie žalgirio mūšį. Daug recenzijų (istorinių veikalų) paskelbė "Tėviškės žiburiuose".

1971-1982 m. redagavo "Lietuvių Tautos Praeities" III-V toms (10-18 knygų), išleist. "Lietuvių Istorijos Draugijos", kurios pirmininku prof. J. Jakštas išbuvo nuo 1971 iki 1983 m. pavasario. Vien "Lietuvių Tautos Praeityje" paskelbtų jo rašinių čia būtinai paminėti: apie 1863 sukilimą (1963), apie istoriką S. Daukantą (1964), "Liublino unijos vieta Lietuvos istorijoje" (1971), "Gediminaičių dinastija Lietuvos istoriniame likime" (1973), "Iškilusis tarpsnis Amerikos lietuvių istorijoje, Dr. J. Šliūpas ir kun. A. Burba" (1973), "Vyskupas Motiejus Valančius savo laikuose ir dabar" (1976), "Leonas Karsavinas, istorikas-filosofas ir Europos kultūros istorijos autorius" (1977), "Jono Šliūpo pirmieji žingsniai Amerikoje. Minint jo 90 metų sukaktuvėms nuo atvykimo į Ameriką" (1977), "Pabaltijo valstybės Rytų ir Vakarų rungtynėse ir jų žlugimas" (1982) ir kit.

1971 m. parašė "Nepriklausomos Lietuvos istoriją", kuri buvo spausdinta Lietuvos pogrindžio "Aušra" žurnale, per kelius numerius. Buvo įsijungęs (nuo 1977 m.) į naujojo "Lietuvos istorijos" veikalo parengimą ir parašė II ("Nuo sritinių valdų iki Didžiosios Kunigaikštystės įsikūrimo") ir III ("Lietuvos D. Kunigaikštystės klestėjimo laikotarpis, 1377 — 1492") skyrius.

Iš viso, Lietuvos istorijos klausimais, prof. J. Jakštas paskelbė šimtus rašinių (kiek jų parašė, sakėsi nei pats nežinąs).

Nežiūrint į paskutiniuosius laikus pablogėjusią sveikatą prof. J. Jakštas nesiliovė domėtis Lietuvos istorijos klausimais, vis ir vis paskelbdamas studijų, recenzijų Lietuvos istorijos temomis. Lietuvos istorijos nagrinėjimui ir pažinimui prof. J. Jakšto išvykimas į negrįžtamą kelionę yra didelis nuostolis.

OPPORTUNITY FOR OFFICE HELP

Full & part time.
Some experience preferred.

As combination
Billing Clerk, Telephone Operator / Receptionist.
Hours 9 to 3
W.J. TRUELLE CO., INC.
25 Dry Dock Ave.
South Boston, MA 02210
Tel. (617) 426-4963

(24-30)

■ Laiškai Dirvai

Ar ne per didelis riksmas?

Jokia naujiena, kad į didžiulias politikos, kultūros veiklos ar meno kūrybos asmenybes visuomenė atkreipia daug smalesnės akis, kurios kartais pastebi ir tai, ko, mūsų, žematūpių nuomone, nė iš tolo nereikėtų matyti. Atseit, kaip tu, plunksnagrauži žurnaliste, drįsti kritikuoti išgarsėjusį kūrėją ar net patį prezidentą ir jo trumpakojį šunelį? Baisu ir neatleistina! Tad gal dėl to ir mūsų iškiliųjų asmenybių nepakenčia net menkiausios pastabos, kiekvieną nepakankamos pagyros žodį laikydamos šmeižtu, asmeniškų sąskaitų suvedžiojimu ir autoriteto griovimu.

Taigi visai nenuostabu, kad ir mano straipsnis "Kas ir kam turėtų būti rašytojas" ("Dirva", 1989. VI. 22), kuriame vien pirštų galu buvo atsargiai paliestas mūsų įžymusis poetas Bernardas Brazdžionis, kai kuriems jo bičiuliams pyktimi pašiaušė plaukus. Ir taip pirmasis su atkišta žąsies plunksna man į krūtinę pašoko ok. Lietuvoje poeto sutikimo iškilmės aprašęs "Draugo" korespondentas J. Kojelis, o paskui užsiliepsnojo ir kalifornietis Baltušienė.

Tai kuo aš čia šitaip mirtinai nusidėjau?

Svarbiausia, nei Poeto kūrybos, nei jos reikšmės mūsų tautai nė per gyva-plaukį nesumažinau. Juk mano straipsnyje aiškiai pasakyta, kad Bernardas Brazdžionis — "įžymiausias ir produktyviausias mūsų patriotinis poetas".

Aš nė kiek neprieštarauju ir J. Kojelio liudiniams pasitelktų Sibiro tremtinių Gajausko, Statkevičiaus, Kuodžio ir kitų teigiamiausiai nuomonei.

Nesvyruodamas tikiu ir J. Kojelio poeto sutikimo Vilniuje iškilmų aprašymui ir esu pažymėjęs, kad "tokio didingo vaizdo dar nėra buvę visoje mūsų kultūros istorijoje".

Bet V. Baltušienė vis tiek šaukia, "kad mūsų tarpe atsiranda tokių, kurie, nei buvę, nei matę, tik pasikloję paskalomis, jaučiasi turį teisę suniekinėti niekuonekalį žmogų-poetą..." Tai negi jos bendrakeleivio J. Kojelio reportažas, kuriuo aš rėmiausi, yra tik paskalos? Juk ir pati V. Baltušienė tą mūsų poeto iškilmą sutikimą ir pagerbimą beveik lygiai taip pat ar net jausmingiau pavaizduoja, ir aš, tenai nebuvęs ir nieko nematęs, taip pat šventai tikiu jos žodžiams ir jų nevadinu moterėlės plepalu. Bet ne mano kaltė,

kad p. Baltušienė, perskaičiusi mano straipsnį, pati prisipažįsta: "...niekaip negalėjau suprasti, ką rašė norėjo pasakyti." O jeigu taip, tai atrodo, kad narsiajai poniai nereikėtų ir ginčytis dėl to, ko ji nesupranta, ir dar prikaišioti man "nepagrįstą pagiežą", "sąžinės nekrūptelėjimą", ir norą "įžeisti ne tik poetą, bet ir skaitytojų inteligenciją"... Ta pati pastaba tiktų ir "nesvyrinėjančios logikos" J. Kojeliui.

O kadangi šių mano straipsnio skaitytojų inteligencijai kilo tiek daug neaiškumų, tai leiskite kai ką dar paryškinti.

Turbūt nenuneigsite, kad ankstyvesnieji mūsų tautos savimonės žadintojai, dailiosios literatūros pradininkai ir laisvės darbų vadai tikrai niekad nesusilaukė tokios jiems atlyginimui skirtos šlovės demonstracijų, kaip poetas Bernardas Brazdžionis, aplankęs jau seniai anų atgaivintą tautą. Tad kažin, ar tų garbingų velionių nuopelnus šiandien bet kuriam vienam iš mūsų galima priskirti?

Be to, ne aš vienas esu įsitikinęs, kad net ir nuširdžiausios padėkos valandą kultūringam poetui jo gerbėjai dabar rankų bučiuoti gal ir neprivalėtų, nes tasai į nulenktas mūsų senolių galvas įkaltas pagarbos ženklas (kad ir kunigeliui) yra tik baudžiavos laikų palikimas. O ar poetas patsai tas rankas atkišo ar neatkišo tautai, gaila, korespondentas šio svarbaus fakto nepažymėjo. Ypač kad toks mūsų kūrėjui rankų bučiavimas jau kartoja si bene antrą kartą, ką ir pats J. Kojelis man skirtuose priekaištuose taip atsimena:

"Kartą, dar prieš kelionę Lietuvon, aš mačiau, kaip viena atvykusi buv. Sibiro tremtinė prie Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčios norėjo pabučiuoti Brazdžionį už jo poeziją, kuri Sibiro kalinius ir tremtinius palaikiusi, kai juos kankinė badas ir šaltis." Bet tada Brazdžionis pasakęs: "Ne Jūs man, bet aš jums turiu pabučiuoti ranką už Jūsų kančias ir auką Lietuvai."

Tai labai teisinga ir graži pastaba, kurią vertėjo pakartoti ir entuziastingame sutikime Vilniuje.

Tuo būtų galima šį nemalonų mūsų pokalbį ir baigti. Bet kadangi esu kaltinamas beveik mirtiniais nusidėjimais, tai esu priverstas atgailaudamas atskleisti, kad kai kurios mano straipsnio pastabos yra

ir iš Lietuvos atskridusi nuomonė, kurią gal reikėtų ir mano oponentams išgirsti. Tad štai vienas Atgimimo sąjūdžio aktyvistas, dalyvavęs net keliuose visuomenės susitikimuose su mūsų poetu, tarp kitko savo laiške taip samprotauja:

"...Jūs (o dabar ir mūsų) pranašą priglaudėme prie krūtinės abiem rankomis, apdovanojome, kuo galėjome, įteikėme ir šimtatūkstantinio tiražo jo poezijos rinktinę, bet vis dar atsimename, kaip palyginamai neseniai jis užsispyręs nesutiko leisti mums persispausdinti čia net "Meškiuko Rudnosiuko" mūsų vaikams pasigėrėti. Argi jo nuomone, ir tie mūsų vaikai yra kalti dėl Lietuvos nelaimių ir stalinizmo teroro? (...) Be to, paklauskite jį, ar jam netoptelėjo mintis, kad jo sutikimo euforija vyksta dar kapinėse, kuriose guli per anksti nutildyti jo profesoriai, sutrumpinto amžiaus jo kartos draugai ir išprievartautos sielos jo buvusieji kolegos rašytojai? Tai kažin ar nevertėjo jam, nors ir po gėlių parado, paskelbti už mūsų skaudžią praeitį bent pusės dienos viešą meditaciją Katedros aikštėje, kurioje mūsų žmonės badavo dėl kalinių išlaisvinimo ir kadaise nusizėminęs ir basas meldėsi karalaitis šventas Kazimieras."

Ne, tokio nusilenkimo prieš tautą aš nesiūlau, nes būtų per daug skaudus.

(r. b.)

Train to be a Professional

• **SECRETARY**

• **EXECUTIVE SEC.**

• **WORD PROCESSOR**

HOME STUDY / RES. TRAINING

• **FINANCIAL AID AVAIL.**

• **JOB PLACEMENT ASSIST.**

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqtrs., 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch., FL

MACHINIST
Immediate opening for machinist with boring mill and lathe experience, familiar with heavy forging equipment, to work in the machine repair business. Must have own tools. Send resume to: MACHINIST, 1159 So. Pennsylvania, Lansing, MI 48912.
(29-31)

EXPERIENCED JOURNEY MAN
or
1ST CLASS SKILLED 5" HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR
AND
LATHE OPERATOR

Must
be able to set up work from blue prints and close tolerance.
CALL
DUNAWAY INC.
5959 LEFFINGWELL RD.
CANFIELD, OHIO 44406
216-533-7753

(28-30)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Algimantas Miškinis

Kelios mintys apie 'Lietuvių enciklopedijos' 37-ąjį tomą

Reikia pradėti tartis dėl vieningos visiems lietuviams

Enciklopedijos parengimo

Šio straipsnio autorius architektas Alg. Miškinis ir prof. inž. Jonas Deksnys, miręs 1989 m., vysk. A. Deksnio brolis, Kaune.

Plečiantis tautos išsilavinimo procesui, pagerėjo kontaktai tarp Tėvynėje gyvenančių ir daugiausiai priverstinai iš jos išvykusių lietuvių. Į Lietuvą prašyskverbis vis daugiau už jos ribų išleidžiamų knygų, prie kurių anksčiau net mokslininkui buvo sunkoka prieiti. Paskaityti norimą straipsnį "Lietuvių enciklopedijoje" ar "Mūsų Lietuvoje" reikėjo gauti leidimą, kurį ne kiekvienam ar ne visada duodavo. Veikė ir kiti apribojimai bei draudimai. Apie tai visi žinome. Dabar jau keliose Lietuvos bibliotekose galima gana laisvai susipažinti ne tik su minėtais, iš specfondų ištrauktais leidiniais, bet ir su daugeliu kitų tautos kultūrai, istorijai, literatūrai reikšmingų išleidimų knygų. O kai kas Lietuvoje jau turi ir po vieną kitą svetur išleistą lietuvišką knygą savo asmeninėse bibliotekose. Todėl pasidarė įmanoma ne tik susipažinti su išleidimo literatūra, bet ir profesionaliau ją vertinti, deja kai kada dėl išsakyti bei kitų priežasčių — pavėluotai.

Neseniai, ruošiant leisti Tėvynėje fotografinių būdu Broniaus Kviklio "Mūsų Lietuvos" keturtomį, man teko šį prieš 25 metus Bos-

tone pradėtą spausdinti leidinį trumpai apibūdinti, pateikiant jį Lietuvos žmoniems. Dabar gi ėmiausi išsakyti kai kurias mintis apie palyginti neseniai — 1985 m. irgi Bostone to paties leidėjo Juozo Kapočiaus išleistą antrąjį papildymą, o iš viso 37-ąjį LE tomą. Jo vyr. redaktoriai buvo Simas Sužiedėlis ir Jurgis Gimbutas, redaktoriai Stasys Bačkaitis ir Antanas Mažiulis, techn. redaktorė Danutė Bindokienė. Šis tomas stambesnis už kitus, 689 psl., iliustruotas.

Tačiau šį kartą rašau jau išleidimo lietuviams, kurie su šia knyga turėjo progą susipažinti gerokai anksčiau, negu aš. Nepaisant to, gal jiems vis dėlto bus įdomu sužinoti tolimo tautiečio nuomonę apie tą naujojo LE tomo dalį, kuri šiam tautiečiui pagal jo interesų pobūdį yra ne tik apskritai, bet ir profesionaliai suprantama.

36-ius LE tomus buvau fra gmentiška skaitinėjęs dar specfondo skaityklose, gi 37-sis į mano rankas pateko vos prieš mėnesį. Detaliau šią knygą panagrinėjęs, radau joje daug manė, kaip Lietuvos urbanistikos tyrinėtoją, o ir architektą apskritai, dominančios medžiagos: straipsnių apie Lietuvos miestus, miestelius ir kaimus, architektūrinius leidinius ir pan. Tai ir paskatino išsakyti savo požiūrį į šią medžiagą.

37-sis LE tomas gerokai skiriasi nuo ankstesniųjų 35 knygų, kurios atitinka pasaulinės bendrojo pobūdžio enciklopedijos tipo leidinį. Šis tomas yra daugiau lituanistinis. Tą patvirtina ir vieno iš vyriausiųjų jo redaktorių — inž. dr. Jurgio Gimbuto — žodžiai pokalbyje su Stasiu Santvaru "Kaip sukurtas Lietuvių enciklopedijos papildymų tomas" ("Naujoji viltis", Nr. 21, 1988), kur nurodyta, kad "lituanistikai atidavė liūto dalį". Pradžią tokiam perėjimui nuo 35-jo iki 37-jo tomo padarė papildymai 36-me LE tome. Jie buvo pradėti su užmoju ir, matyt, planuoti ne į vieną knygą, tačiau vėliau, sprendžiant iš to, kas išspausdinta, buvo nuosekliai susiaurinti nuo globalinio masto

iki plataus lituanistinio. Be to, 36-me tome pateiktoji medžiaga laiko požiūriu išlygino ir tą skirtumą, kuris susidarė tarp 1-jo LE tomo, išleisto 1953 m., ir 35-jo 1966 metais duomenų, surinktų skirtingu metu.

37-me LE tome suskaičiavau apie 370 Lietuvos gyvenviečių — miestų, miestelių ir kaimų — straipsnių. Duomenys apie kai kurias iš tų vietovių apima ir gerokai ankstesnius laikus. Taip pateiktieji gyvenviečių aprašymai ne tik pratęsia jų istorinę raidą nuo 1967-1968 metų, bet ir daugeliu atvejų papildė ją, kai kada koreguoja. Vien iš to galima spręsti, kad šio tomo indėlis į ankstesniuose LE tomuose išspausdintus kai kurių Lietuvos gyvenviečių aprašymus, nors ir pateiktas per riboto laiko tarpo prizmę, yra gana esminis.

37-me LE tome neapsiribota gyvenviečių dabartinės Lietuvos administracinėse ribose straipsniais. Apie 70 miestų ir miestelių yra iš etnografinių lietuvių žemių, dabar esančių Lenkijoje, Baltarusijoje ir Kaliningrado (Karaliaučiaus) srityje. Šių gyvenviečių aprašymuose, be įprastinių duomenų, kai kada pateikta ir labai reikšmingų, retai aptinkamų faktų. Tai liečia ne tik generalinių planų parengimo laiką (Gardinas — 118 p., Kaliningradas — 263 p.), bet ir senųjų pastatų perstatymo ar nugriovimo datas ir pan. Šie ne tik istoriniu, bet ir urbanistiniu architektūriniu požiūriu reikšmingi bei konkretūs miestų ir miestelių raidos duomenys, sugretinti su bendromis žiniomis apie tų gyvenviečių formavimo tendencijų pobūdį (statyba pagal tipinius projektus industriniais metodais) netiesiogiai leidžia spręsti apie esminius neigiamus pokyčius, pasireiškusius jų architektūros savitumų naikinimu, laipsnišku standartinio vaizdo įdgalėjimu.

37-me LE tome duoti papildymai apima ne visas tam tikro dydžio ar reikšmės Lietuvos gyvenvietes. Vargu ar visas jas aprašyti būtų buvę įmanoma viename tome. Tačiau parinkto-

sios gyvenvietės yra įvairiais aspektais svarbiausios, nes arba jos aptariamu laikotarpiu daugiau išaugo, arba jose įvyko esminių funkcinų pokyčių, arba jos buvo išskirtos dėl istorinės kultūrinės praeities, o tai itin svarbu, siekiant atskleisti jų raidos tęstinumą. Dalis gyvenviečių atrodo buvo aprašytos dėl to, kad iš jų kilo, jose gyveno bei dirbo žymūs tautos žmonės, neišskiriant nė Nepriklausomos Lietuvos kariškių, taip pat visų laikų dvasiškių. O tai jau naujas ir reikšmingas gyvenviečių atrankos kriterijus, iki šiol visai ar beveik visai nenaudotas pokario metų Lietuvos enciklopedijose.

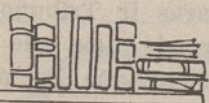
Duomenys gyvenviečių aprašymui paimti visų pirma iš mokslinių leidinių bei straipsnių, o jų nesant, iš periodikoje skelbtų publikacijų. Nemaža duomenų panaudota ir iš plačiai žinomų B. Kviklio "Lietuvos bažnyčių" knygų. Visa tai iš esmės užtikrina gerą mokslinį 37-jo LE tomo straipsnių lygį, padėjo išvengti esminių klaidų. Detaliau susipažinus su kai kuriais straipsniais teko aptikti smulkių netikslumų (jų čia neminėsiu), bet jie tikriausiai perkelti iš tų leidinių, kuriais buvo naudotasi. Pateikiama medžiaga apie Lietuvos gyvenvietes yra itin įvairiapusiška. Tai ne tik visoms enciklopedijoms įprastiniai demografiniai, administraciniai, funkciniai pasikeitimų faktai, bet ir politiniai-socialiniai bei urbanistiniai architektūriniai duomenys. Štai kaip apibūdina pateikiamus duomenis minėtame pokalbyje dr. J. Gimbutas, pats parašęs "apie 400 Lietuvos miestų ir miestelių lokaliųjų istorijų tāsas": "Šalia viešai ir sovietinėje spaudoje skelbtų demografinių,

pramonės ir statybos faktų, stengiausi įdėti faktus iš pokario partizanų karo, vėlesnių rezistencinių įvykių ir kitokių dalykų, nepaminėtų sovietinėse enciklopedijose. (...) Daviau straipsnių apie Lietuvos kaimų likimą, architektūros paminklus".

Dėl tokios vienos iš vyriausiojo redaktoriaus ir čia nagrinėjamo straipsnių autoriaus pozicijos, gyvenviečių aprašymuose atsirado nemaža pavardžių, smulkesnio masto duomenų, o dėl to visa ši medžiaga tapo skaitytojui artimesnė, daugelis rado juose gerai žinomų faktų, sužinojo apie pažįstamų asmenų likimą ir pan. Dėl to gana aiški atskirų vietovių politinė ir socialinė situacija bendrab rezultate susiliejo į išsamią, vientisą ir objektyvią aprašomojo laikotarpio Lietuvos gyvenimo panoramą. Pateiktosios urbanistinės architektūrinės miestų ir miestelių charakteristikos yra tikslios, nors ir savai suformuluotos. Jos gerokai skiriasi nuo tų "štam-pų", kuriuos specialistai naudoja Lietuvoje išleisto enciklopedijose. Tati suteikė straipsniams originalumo ir spalvingumo; dėl to pateiktoji medžiaga yra lengvai skaitoma ir gerai įsisavinama.

Inž. dr. Jurgis Gimbutas atrodo esąs vienintelis, rašęs 37-me LE tome apie Lietuvos gyvenvietes (tik dėl kuklumo ne visur po straipsniais pasirašęs). Be šios, jau kiek apibūdintos medžiagos, norėtusi užsiminti ir apie kitus to gerbiamo tautiečio straipsnius. Tai yra: Kultūros paminklai, Miestai, Muziejai, Nacionalinis parkas, Mamotyra, Pilyys, Tiltai, Varpinės, Čiurlionis, Dariaus ir Girėno palaikai, Dvarai, Geografija, Kaimas, Klaipėdos uos-

(Nukelta į 6 psl.)

NAUJOS KNYGOS

KRYŽKELĖS

BRONYS RAILA

• Bronys Raila. KRYŽKELĖS. Radijo prakalbos į Lietuvą, 1986-1988 metai. Ketvirtas rinkinys. 480 psl. Aplanko dailininkas — Vytautas Virkau. Išleido Lietuviškos knygos klubas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. Kaina 10 dol.

Slaptųjų protokolų istorija Nuernbergo

teisme *Paruošė B. Klovas* (5)

Dr. Alfred Seidl (kaltinamojo Hesso gynėjas): Liudininke, 1939 m. rugpiūčio mėn. 23 d. nepuolimo paktas buvo sudarytas tarp Vokietijos ir Sovietų S-gos. Ar buvo kokie kiti susitarimai sudaryti tą dieną tarp dviejų vyriausybių, šalia to nepuolimo pakto?

Generolas A. A. Rudenko (Vyriausias SSSR kaltintojas): Pone Prezidentė, liudininkas yra pašauktas atsakyti tam tikrus apibrėžtus klausimus, kurie yra surašyti kaltinamojo gynėjo prašyme, Dr. Siemers. Aš skaitau, kad klausimas patiektas šiuo momentu gynėjo Seidl neturi ryšio su bylos nagrinėjimu, ir turėtų būti atmestas.

Prezidentas: Jūs galite klausti klausimą, Dr. Seidl, kurį jūs norite klausti.

Dr. Seidl: Aš vėl klausiu jus, pone von Weizsaecker,

ar 1939 m. rugpiūčio mėn. 23 d. kiti susitarimai buvo pasiekti tarp dviejų vyriausybių, kurie nėra įtraukti į nepuolimo pakta?

Von Weizsaecker: Taip.

Dr. Seidl: Kur tie susitarimai yra padaryti?

Von Weizsaecker: Tie susitarimai buvo padaryti slaptame protokole.

Dr. Seidl: Ar jūs pats skaitėte tą slaptą protokolą, būdamas Užsienių Reikalų Ministerijos Valstybės Sekretorius?

Von Weizsaecker: Taip.

Dr. Seidl: Aš turiu prieš save tekstą ir ambasadorius Gaus iš viso neabejoja, kad susitarimas nagrinėjamas yra teisingai tekste perduotas. Aš patieksiu jums.

Prezidentas: Vieną momentą, kokį dokumentą jūs norite patiekti jam?

Dr. Seidl: 1939 m. rugpiūčio 23 d. protokolo slapta priedą.

Prezidentas: Ar tai nėra dokumentas — koks yra tas dokumentas, kurį jūs patiekiate liudininkui? Tai yra dokumentas, kurį jau jūs pristatėte Tribunalui ir kuris buvo atmestas. Ar tai yra tas pats dokumentas?

Dr. Seidl: Tai yra dokumentas, kurį aš pristaciau Tribunalui kaip mano dokumentinį įrodymą ir kuris buvo atmestas Tribunalu, atrodo, kadangi aš atsiskaitau nurodyti to dokumento kilmę ir šaltinį. Bet Tribunalas suteikė man leidimą patiekti naują po priesaika ambasadoriaus Gaus afidevitą, liečiantį tą klausimą.

Prezidentas: Jūs nepadarėte to? Jūs nepadarėte to?

Dr. Seidl: Ne, aš, Jūsų Malonybe, norėčiau paskaičiuoti tą tekstą, kad pagyventų liudininko atmintį, ir paklausti jo ar sąryšį su tuo, kiek jis gali atsiminti, slapti susitarimai yra teisingai išreikšti tame dokumente.

Gen. Rudenko: Gerbiame! Aš noriu pareikšti protestą prieš tuos klausimus dėl dviejų priežasčių.

Pirma, viso, mes svarstome didžiųjų Vokiečių karo nusikaltėlių nusikaltimų klausimą. Mes neįsistatome kitų valstybių užsienio politiką. Antra, dokumentas, kurį gynybos advokatas Seidl bando patiekti liudininkui buvo Tribunalu atmestas, kadangi jis — iš esmės — padirbtas dokumentas ir negali turėti jokios įrodomosios vertės iš viso.

Dr. Seidl: Ar galiu sąryšį su tuo pasakyti sekančiai, Mr. President. Tas dokumentas yra esminė dalis nepuolimo pakto, patiek-

to Kaltintojų kaip įrodymas GB-145. Jei aš dabar patiekiu tekstą liudininkui...

Prezidentas: Klausimas yra tik, ar tas dokumentas yra, kuris Tribunalu buvo atmestas. Ar yra tas dokumentas, kuris buvo Tribunalu atmestas?

Dr. Seidl: Buvo atsakyta, kaip dokumentinis įrodymas perse.

Prezidentas: Gerai, tada atsakymas yra "taip".

Dr. Seidl: Bet man atrodo, kad yra skirtumas ar tas dokumentas gali būti pateiktas liudininkui per jo apklausinėjimą. Aš noriu atsakyti į tą klausimą teigiamai, nes Kaltintojai, kaka kryžminiai klausinėja, gali patiekti dokumentą liudininkui jų žinioj, ar pasiremiant jo liudijimu mes galime tada matyti, kuris tekstas yra teisingas ir ar tie du tekstai harmonizuoja si iš viso.

Prezidentas: Kur jūs gavote tą dokumentą, kurį čia pristatote?

Dr. Seidl: Prieš keletą savaitių aš gavau tą dokumentą iš asmens sąjungininkų pusės, kuris atrodė visai patikimas. Aš gavau tai tik su sąlyga, kad aš neatskleisiu jo kilmės, sąlyga, kuri man atrodė visai protinga.

Prezidentas: Jūs sakote, kas jūs gavote tik ką?

Dr. Seidl: Prieš savaites.

Prezidentas: Ar tai yra tas pats dokumentas, jūs sakote dabar, kad jūs pristatėte Tribunalui ir Tribunalas atmetė?

Dr. Seidl: Taip, bet Tribunalas taip pat nusprendė, kad aš galiu teikti kitą afidevitą po priesaika iš ambasadoriaus Gaus tuo klausimu, ir tas sprendimas tikrai turi prasmės...

Prezidentas: Taip, aš žinau, bet jūs nepadarėte to. Mes nežinom, kokį afidevitą dr. Gaus yra sudaręs.

Dr. Seidl: Ambasadoriaus Gaus naujasis afidevitas po priesaika yra jau pas mane, bet jis nėra dar išverstas.

Mr. Dodd: Ponas Prezidente, aš iš tikrųjų jungiuosi prie generolo Rudenkos protesto dėl to dokumento naudojimo. Mes dabar žinom, kad jis gautas iš anonimino šaltinio. Mes iš viso nežinoma šaltinį, ir kiekvieną atvejų nėra nustatyta, kad tas liudininkas pats neprisimena kuriam tikslui tas susitarimas sudarytas. Aš nežinau, kodėl jis negali paklausti liudininką, jei tai yra, ką jis nori.

Prezidentas: Dr. Seidl, jūs galite klausti liudininką, ką jis prisimena apie sutartį, nepateikiant jam dokumento. Paklauskite jo, ką jis prisimena apie sutartį

ar protokolą.

Dr. Seidl: Liudininke, prašau pasakyti susitarimų turinį, kiek jūs atsimenate jį.

Von Weizsaecker: Tai yra labai daug apimantis, toli siekiantis slaptas priedas prie nepuolimo pakto, sudaryto tuo metu. To dokumento apimtis buvo labai plati, nes jis lieti įtakos sferų pasidalijimą, ir apibrėžė demarkacijos liniją tarp sričių, kurios, esant, buvusioms sąlygoms, priklausė Sovietų Rusijos sričiai ir tos, kurios būtų Vokiečių interesų sritis. Suomija, Estija, Latvija, Rytų Lenkija ir, kiek aš galiu prisiminti, tam tikros Rumunijos sritys turėjo būti įtraukta į Sovietų Sąjungos sferą. Kitos į vakarus nuo tų sričių pakliuvo į vokiečių interesų sferą. Yra tikra, kad tas slaptas susitarimas neišlaikė savo originalios formos. Vėliau, rugsėjo ar spalio mėn. tais pačiais metais buvo padaryta tam tikra pakaita, papildymas. Kiek aš galiu prisiminti pagrindinis skirtumas tuose dvejuose dokumentuose sudarė faktas, kad Lietuva — ar pagaliau — didesnė Lietuvos dalis pakliuvo į Sovietų Sąjungos įtakos sferą, kai tuo tarpu Lenkijos teritorijoje demarkacijos linija tarp tų įtakos sferų buvo patraukta labai žymiai į vakarus.

Aš tikiuosi, kad patiekiu jums slapto susitarimo ir buvusio priedo esmę.

Prezidentas: Tribunalas svarsto, ar turėtų pateikti liudininkai dokumentą, kurį turi dr. Seidl. Bet atsižvelgiant į faktą, kad originalų turiniai buvo nustatyti liudininko ir kitų liudininkų ir kadangi neaišku, koki yra to dokumento kilmė, kurį turi dr. Seidl, Tribunalas nusprendė nepateikti liudininkui to dokumento. Tribunalas dabar daro pertrauką.

(XIV t., pls. 283-286)

★

Prezidentas: Kas link kaltinamojo Hesso prašymo Tribunalas nusprendė taip: Buvusio ambasadoriaus Gaus 1946 m. gegužės mėn. 17 d. afidevitas yra atmestas tuo pagrindu, kad jis neatitinka duotam 1946 m. gegužės mėn. 14 d. sutikimui, bet stengiasi inkorporuoti ne vien tik esmę, bet taip pat slaptų sutarčių formą, ir afidevite vaizduojama forma nėra identifikuota, kaip esanti tiksliai nei asmens, kuris darė nuorašus, nei to, kuris lygino nuorašus su originalu. Tokie nuorašai negali būti priimami kaip įrodymas, ir Tribunalas yra tai du kartu nusprendęs. Tribunalu byloje svarbų nėra sutarčių forma, bet jų turinys ir jų turinys Tribunalu jau yra įrodytas trijų liudininkų parodymais. To afidevito priėmi-

mas nepridės nieko prie įrodymo, ką Tribunalas turi. Tas pats liečia ir prašymą šaukti Gaus kaip liudininką, kuris tiksliai parems įrodymus, kiek liečia sutarčių turinį, kuris nėra ginčijamas. 1946 m. gegužės 23 d. prašymas peržiūrėti Tribunalu ankstesnį sprendimą ir 1946 m. gegužės 24 d. prašymas šaukti Gaus kaip liudininką yra atitinkamai atmesti.

(XV t., psl. 574-575)

★

Von Ribbentrop: Prieš to Tribunalu Chartos nustatymą, net pasirašiusios Londono susitarimų valstybės privalėjo turėti skirtingą požiūrį į tarptautinę teisę ir politiką, negu jos turi šią dieną. Kada aš nuvykau pasimatyti su maršalu Stalinu į Maskvą 1939 metais, jis nediskutavo su manimi kaip galima taikingai išspręsti Vokiečių - Lenkų konfliktą Kellogg-Briand pakto ribose; bet tačiau jis davė man suprasti, kad jei papildomai prie pusės Lenkijos ir Baltijos šalių jis negaus Lietuvos ir Liepojos uosto, aš galiu sveikas važiuoti namo...

Kitaip tariant, kalbant praktiškai: Didžioji Britanija ir Jungtinės Valstybės šiandien turi tą pačią dilemą, kaip Vokietija turėjo tuo laiku, kada aš vedžiau derybas su Rusija.

(XXII t., psl. 374)

★

Politikai įvėlė teisininkus į tą karo nusikaltėlių bylą. Bet ir teisininkai buvo be nugarkaulių, kaip matome iš teismo protokolų. Teisininkai stengėsi patenkinti sovietus ir juos nuraminti.

Tribunalas savo sprendime sako:

Įrodymai be abejonės parodė, kad Sovietų Sąjunga laikėsi pakto nuostatų.

Ar tai ne ironija? Sovietai vykdė pakta dar daugiau kaip 100%!

Karas ir Tribunalas neišsprendė nieko, jie sugriovė teisingumą, bet neatstatė jo.

Vakarai kovojo dėl demokratijos, teisingumo ir taikos. Niekada pasaulis, turbūt, nematė tiek mažai demokratijos, teisingumo ir taikos; ir tiek daug diktatorių, kaip po Antrojo pasaulinio karo. Niekada, turbūt, nebuvo tiek daug laisvų žmonių pavergti, kaip po Antrojo pasaulinio karo. Tai vis didžiųjų aukštos politikos dėka.

Engineer

MANUFACTURING

Engineer/NC Programmer

Dresser Pump Division has an immediate opening for a Manufacturing Engineer/NC Programmer with at least 5 years Programming experience in Compact II, CAD/CAM. Degree a plus. We offer comprehensive medical, life and dental benefits. Please send resume to: Dresser Pump Division Dresser Industries, Inc. 815 Live Oak Dr. Chesapeake, VA. 23320 An Equal Opportunity Employer

Kelios mintys...

(Atkelta iš 5 psl.)

tas ir t.t. Tokių J. Gimbuto straipsnių suskaičiavau LE 37-me tome per 100, o gal ir ne visus pastebėjau. Visa tai ne tik patvirtina šio gerai žinomo Tėvynėje mūsų tautiečio erudiciją, bet ir liudija apie platų jo interesų bei profesionalumo diapozoną.

Manau, kad esant ir daugiau tokių žmonių lietuvių išeivijoje, nereikėtų minoriniu tomu, kaip nuskambėjo dr. Gimbuta minėtojo pokalbio pabaiga, kalbėti apie kitą LE papildymų tomą. Šį kartą aš norėčiau užbaigti savo trumpą požiūrį į 37-tą LE papildymų tomą kitaip, t. y. labiau susiejant LE perspektyvą su pastarųjų metų įvykių eiga Tėvynėje. Mano mintis tokia. Gal ir apskritai nereikės jau kito LE papildymų tomo, kai atgavę Nepriklausomybę, kurios dabar siekiame, mes visi — ir gyvenantys Tėvynėje, ir dabartiniai išeiviai — susėsime prie to paties stalo ir imsime tartis dėl vieningos visiems lietuviams Enciklopedijos parengimo. O tai būtų tokia Enciklopedija, kurioje objektyviai atspindėtų visa mūsų tautos praeitis ir dabartis visais aspektais. Tai būtų Enciklopedija, kuri atitiktų visos lietuvių tautos, pasklidusios plačiame pasaulyje, lūkesčius.

Algimantas Miškinis,
Lietuvos Statybos ir architektūros mokslinio tyrimo instituto urbanistikos sektoriaus vedėjas.

Kaunas,
1989 m. liepos 11 d.

Sąjūdžio pirmininko prof. V. Landsbergio viešnagė pas Kalifornijos lietuvius

Liepos 15 dienos savait-galyje Los Angeles mieste lankėsi Lietuvos Persitvar-kymo Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona Gražina.

Šeštadienį juos aerodro-me pasitiko gausus būrys mūsų tautiečių, o sekmadie-nį svečias dalyvavo iškil-mingose pamaldose parapijos bažnyčioje. Šia proga muzikas Aloyzas Jurgutis aranžavo naują muzikinį — vokalinį pasirodymą.

Religinę muziką ir gies-mes išpildė vyrų kvartetas, solistė Vita Polikaitytė-Vil-kienė ir smuikininkė Danu-tė Griškevičienė. Vargonų palyda Aloyzo Jurgučio.

Po pamaldų parapijos sa-lė nepajėgė sutalpinti visų dalyvių, kurie atvyko susi-tikti su Vytautu Landsber-giu.

Los Angeles dienraščio HERALD EXAMINER pra-

nešimu jo kalbos klausėsi 700 žmonių.

Virš 2 valandų užtruku-siame pranešime Vytautas Landsbergis išsamiai nu-švietė dabartinę padėtį Lie-tuvoje, ten vykstantį proce-są ir galimas perspektyvas laisvėjimo kryptimi.

Jis savo kalboje atkrei-pė dėmesį į informacijos apie Lietuvą reikšmingu-mą, Amerikos senatoriams ir kongresmanams. Pagei-davo ir kvietė mūsų veiks-nius daugiau įsijungti į Lietuvos informacinį darbą.

Pranešimo pabaigoje Vy-tautas Landsbergis atsakė į gausius dalyvių patiektus klausimus. Tačiau klau-simų buvo daug ir dėl laiko stokos nebuvo galima vi-siems atsakyti.

Vėliau įvykusiame pri-ėmime dr. Zigmo Brinkio rezidencijoje buvo pasaky-ta daug sveikinimo kalbų,

Los Angeles aerouoste apie 70 lietuvių būrys su gėlėmis pasitiko prof. Vytautą ir Gražiną Landsbergius.

išreikšti linkėjimai, pasida-linta mintimis ir jam ir žmonai įteikta daug dova-nų.

Šia proga losangeliečiai specialiam Lietuvių Ben-druomenės Fondui Lietuvai, suaukojo virš 20,000 dolerių. Ona Gustienė paaukojo 900 dolerių. Kiti aukojo po mažiau.

Dar tą patį vakarą Vy-tautas Landsbergis su žmo-na išskrido į Washingtoną, D. C., kur turėjo susitikti su JAV kongresmanais ir senatoriais, o sekančią die-ną didieji amerikiečių dien-raščiai šio įvykio aprašy-mui paskyrė daug vietos.

Los Angeles Times Metro Section pirmame puslapyje aprašė apie Sąjūdžio veiklą Lietuvoje ir pridėjo Vytau-to Landsbergio nuotrauką.

Kitas dienraštis HER-ALD EXAMINER irgi gan plačiai aprašė apie įvykius Lietuvoje ir atkreipė dėme-sį į mūsų telkinio vyriausią savo amžiumi gyventoją Kazimierą Bandzevičių, ku-ris būdamas 102 metų da-lyvavo šiame renginyje ir pareiškė norą sulaukti tos dienos kada Lietuva atgaus pilną nepriklausomybę.

Šį Vytauto Landsbergio susitikimą ir priėmimą Los

Angelėje organizavo Lietu-vių Bendruomenė vadovau-jant Angelei Nelsienei.

Jos pastangomis buvo iš-rūpinta Vytauto Landsber-gio susitikimas su kongres-manu Christopher Cox, Wa-shingtonė.

Kongresmanas Cox at-siuntė gražų sveikinimo laišką Vyt. Landsbergio vi-zito proga ir pareiškė norą aplankyti Lietuvą.

Viešindamas Los Angelėje p. Landsbergius globojo Romas ir Angelė Nelsai. Čia aprodė miestą ir apylinkes ir garsiąją Disneyland.

Šio įvykio proga p. Nel-sienei gerai pavyko sudo-minti didžiąją amerikiečių spaudą.

Iš patyrimo žinau, kad patekti į tos spaudos pusla-pius yra labai sunku.

Susitikime su amerikiečių spaudos atstovais jai talki-ninkavo Antanas ir Danutė Mažeikos.

Šia proga Los Angelėje viešėjo ir dalyvavo susiti-kime su Vytautu Landsber-

giu aukštas Valstybės de-partamento pareigūnas Li-nas Kojelis iš Washington, D. C.

V. Šeštokas

D Ė M E S I O I

Pastaruoju metu rašo-mosios mašinėlės pasidarė daug kam neaktualios, ka-dangi daugiau ir daugiau vartojami k o m p i u t e r i a i. Lietuvos Persitvarkymo Są-jūdžiui rašomosios mašinėlės su lietuvišku šriftu yra labai reikalingos. Jeigu kas turėtų mašinėlę lietuvišku šriftu kurią galėtų paauko-ti Sąjūdžiui, prašom susi-siekti su: Sąjūdžio Info, 7159 So. Whippe, Chicago, Illinois 60629, tel.: (312) 476-8469.

MACHINIST

Machinist with experience on boring mills and CNC turning and machining centers. Must be able to set up jobs and work with little supervision. Only experienced reply to: **Heath Tool Company** P.O. Box 1893 Beckley, WV 25802 Tel. (304) 683-3222

(27-30)

MILLWRIGHT

(machine repairman) to handle various jobs involved with the repair of heavy forging equip-ment. Previous experience and tools beneficial. Send resume to: **MILL-WRIGHT**, 1159 So. Pennsylvania, Lansing, MI 48912. (29-31)

LB vakarų apygardos pirm. Angelė Nelsienė Los Angeles lietuvių visuomenei pristato Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio pirm. prof. Vytautą Landsbergį.

Production

IS OPERATOR'S IS SPECIALIST SUPERVISORS (Glass Forming Machines)

A manufacturing company located in Baltimore, MD has immediate, permanent openings for IS Glass Forming Machine Operators to operate both 6-section and 8-section machines in the production of specialty glass containers. We offer a competitive machine rate and a comprehensive insurance plan.

Experienced IS Specialists and Hot End Supervisors also needed for permanent, salaried positions with a good starting rate and attractive fringe benefits.

If you are an experienced IS Glass Forming Machine Operator, IS Specialist or Hot End Supervisor, please send resume and salary requirements to:

CARR-LOWREY GLASS COMPANY
P.O. Box 356
Baltimore, MD 21203

Equal Opportunity Employer M/F

LIETUVIŲ GRUPĖS KELIONĖ

RUGSĖJO 24 — SPALIO 7

ISPANIJA, PORTUGALIJA, MOROCCO.

Bus aplankyta šventovė Fatima Madridas, Lisabona, Gibraltaras, Grenada ir kt. Poilsis Costa Del Sol paplūdimiuose.

Kaina 1,685 dol. iš New Yorko. Pridėtinis mokestis iš kitų miestų.

Kelionės vadovas — R o m a s K e z y s .

Registruotis ir daugiau informacijų galima gauti kelionių agentūroje.

VYTIS Travel
2129 Knapp St.
Brooklyn N.Y. 11229
718-769-3300

Registruojantis įmokama 50 dol. asmeniui.

Kalifornijos respublikonų tautybių grupių veikla

Š. m. liepos 23 d. Kalifornijos respublikonų grupių taryba, pradėdama naują savo veiklos kadenciją, surengė tautybių grupių banketą Sportsman's Lodge gražioje patalpoje. Banketo tikslas buvo oficialiai pristatyti naujai išrinktus į valdybą asmenis, išgirsti aukštų partijos pareigūnų apie šių dienų įvykius nuomonės, pagerbti asmenis padėjusiems tautybių grupių reikalus kelti ir juos ginti.

Banketą pradėjo programos vedėjas adv. Jack Alex — trečios kartos lietuvis. Po trumpo įvadinio žodžio pakvietė vicepirm. Kurt Toppel paskaityti invokaciją. Ištikimybės priesaiką Amerikos kraštui pravedė inž. Vytautas Vidugiris. Po šių oficialių įvadinio apeigų adv. Jack Alex pakvietė pradėti pietus.

Pietums įpusėjus, laiką taupant, buvo iškviestas dr. Frank De Balogh pristatyti garbės svečius: Lietuvos gen. konsulą Vytautą Čekanauską, Mrs. Betty Black, Hollywood-Wilsher respublikonų vieneto pirm., tautybių pirmininkus — bulgarų, čekų, estų, italų, kinų, lenkų, lietuvių, slovakių, vengrų, vokiečių ir laikraščių leidėjus-redaktorius — bulgarų, lietuvių ir vengrų.

Buvęs Kalifornijos respublikonų tautybių grupių pirm. Hans Eberhard pa-

kvietė prie prezidiumo stalo naujai išrinktus į valdybą: pirm. Liuciją Mažeikienę, vicepirm. Emanuel Kvasay, vicepirm. Kurt Toppel, išd. Vincą Juodvalkį ir sekretorius Arūną Barkų ir Olgierd Glrnot, o Kalifornijos respublikonų partijos pirm. Frank Visco pasveikino naująją valdybą. Išskėlė kokią didelę reikšmę tautybių grupės turi respublikonų partijos veikloje. Palinkėjo geros, stiprios veiklos ateinančiuose metuose.

Sekė pirm. Frank Visco pagrindinė kalba. Šioje kalboje plačiai aptarė tautybių grupių įnašą ir didelę pagalbą Kalifornijos respublikonų partijai.

Dr. Edward Teller gerai žinomas mokslininkas, atominų ginklų išradėjas ir šios srities darbų vykdytojas Amerikoje, savo kalboje labai įdomiai apžvelgė šių dienų pasaulio politinius įvykius. Pažymėjo, kad dabartinis Kremliaus diktatorius Michailas Gorbačiovas yra geriausiai išsilavinęs ir gerai nusimanantis politikoje iš visų buvusių komunistų vadų, net gal gudresnis už Leniną, tačiau reikia nepamiršti, kad jis yra komunistas, o jų pažadai iki šiol dar nebuvo ištesėti.

Kongreso narys Robert Dornan visada tvirtai gin-davo ir gina pavergtų tautų laisvės reikalus. Jis yra

Amerikos respublikonų pobūvyje estų pirm. Bernard Nurmisen, kongreso atstovas Robert Dornan, tautybių grupių pirm. Liucija Mažeikienė ir Kalifornijos respublikonų partijos pirm. Frank Visco.

tikras lietuvių ir kitų tautybių draugas. Jo kalba didžiai patrijotinė ir gana griežta, ginti savo kraštą ir padėti visiems kovojantiems dėl nepriklausomybės.

Kalbą užbaigus, naujoji pirm. Liucija Mažeikienė iškvietė Kalifornijos respublikonų tautybių grupių garbės pirm. kongreso narį Robert Dornan ir įteikė jam gražiai išgraviruotą pagerbimo lentą, padėkojo už jo ilgų metų draugišką paramą ir nenuilstamą kovą dėl mūsų visų tautų nepriklausomybės.

Šia prgoa pirm. Liucija Mažeikienė pagerbė praėjusios kadencijos pirm. Hans Eberhard, įteikdama jam pagerbimo lentą ir padėkojo už jo pirmininkavimo laikotarpį.

Banketas buvo užbaigtas pirm. Liucijos Mažeikienės

padėkos žodžiu. Padėkojo visiems kalbėtojams, tautybėms už gražią talką ir visiems dalyviams už dalyvavimą ir už mūsų politinės veiklos rėmimą. Dirbant drauge mūsų organizacija bus stipresnė ir sudarys geresnes sąlygas efektingiau reikštis šio krašto politikoje.

Pabaigai norėčiau paminėti, kad mums lietuviams, kada šiuo metu Lietuvoje vykstantieji įvykiai, duoda daug vilčių, kad ten laisvės ir nepriklausomybės dienos artėja, kad kovojantieji Lietuvoje pripažįsta, kad jiems pasaulio opinija yra labai reikalinga ir kad jie prašo mus išeivijoje tą darbą ir toliau intensyviai vykdyti. Taigi šalia mūsų tiesioginio pasišventimo lietuviškoje veikloje, turime dalį savo darbo skirti ame-

rikiečių ir kitų tautų tarpe, kad galėtume įgauti jų paramą ir norą mums padėti mūsų kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Antanas Mažeika

PRINTING CUTTER OPERATOR

2nd shift

Must have experience in programmable cutter, and experience in cutting jobs for quality commercial work. 10% night differential paid for 2nd shift.

Competitive wage and excellent benefits offered. Please respond to:

IMPERIAL LITHO-GRAPHIC

P.O. Box 1600
Phoenix, Arizona 85001
EOE

(26-32)

LEAD PERSON: tool & die maker, class A, precision metal stamping company looking for a motivated self starter with experience in solving tool problems, to build and maintain high speed progressive dies. Applicant must have a minimum of 5 yrs. Journeyman experience, be willing to assume responsibility and work well with people. Design capability a plus, excellent wages and benefits. (401) 331-0781 (26-32)

DIE SETTER

Experience in progressive dies & a variety of feeds. Presses 25 to 110 ton, blue print reading & use of basic measuring instruments. Salary commensurate with exp.

PRECISION METAL PRODUCTS
(216) 252-6054

(22-26)

STEEL FABRICATING SUPERVISOR

Minimum 5-8 years exp. Familiar with: Fitting, Machining, Med. to Heavy Mill Fabricating. Send resume to:

Specialty Steel Products,
800 Washington Ave., Braddock, Pa. 15104
Tel. (412) 351-2514
EOE

(26-29)

WANTED EXPERIENCED TIG & MIG WELDERS

& ALUMINUM WELDERS

For 1st & 2nd Shift
Steady work for qualified help salary commensurate with experience. Benefits after 90 days.

MAJESTIC METAL FABRICATING
138 N. Groesbeck St.
Mount Clemens, MI 48043
(28-37)

TOOL DESIGNER

Circon ACMI is a leader in the development and manufacturing of precision medical devices. We have an opening in our engineering department for an aggressive tool designer with 2-3 years design experience. Duties will include assisting in the development of tool design and detailed drawings, timely manufacturing of new or rebuilt tools, work with vendors, coordinate and clarify in-house tool building with tool-makers, product design, and quality control. The successful candidate will have a 2 year degree in mechanical or manufacturing engineering and be a self starter looking for a challenging opportunity. Send resume to:

Human Resource Dept.
P.O. Box 409
Norwalk, OH 44857

TOOL & DIE MAKER

Plastic injection molding company is seeking a qualified Tool & Die maker. Applicant should have experience in close tolerance work required for building and maintaining precision molds, gauges and fixtures. Complete fringe benefit package and competitive salary program. Send resume to: Engineered Products Inc. P.O. Box 5959 Bossier City, LA 71171

MECHANIC / DIESEL

GUARANTEED WEEKLY WAGE

Experience in cummins engine repair.

Air conditioning experience a plus.

Churchill Transport

Detroit, Mich.

(313) 896-1500, ext. 822

(26-33)

MACHINIST

Machine operator, Surface Grinder, Lathe & Milling machine hand. experienced only need apply. Presently 40-50 hours weekly. Wages commensurate with ability.

Apply:

EVERS CORP.
BROAD & CANAL ST.
RIVERTON, N.J. 08077

(22-28)

1989 m. birželio mėn.

2 x \$20 Jakštys Jonas atm., \$220; Palionienė Sofija, \$125.

1 x \$25 Stasiūnas Vincas atm.: Januška Antanas ir Aniceta, \$425.

1 x \$30 Zulpa K. atm. jn.: Statkus Jurgis, \$30.

6 x \$100 Birmantas Eugenijus, \$200; Daytona Beach FL Choras „Sietynas“, \$100; Kiaušas Jonas ir Natalija, \$400; Kilius Povilas, \$1,403.71; Kindurys Alfonsas (miręs) ir Ona, \$4,125; Žemaitis Juozas, \$100.

1 x \$150 Riesen Krasauskaitė Irena atm. jn.: Krasauskas Zenonas, \$300.

1 x \$155 Krasauskas Irėnėjus atm. jn.: JAV LB Baltimorės apylinkės valdyba \$50, Jurskių šeima \$25 ir 5 kt asm., \$155.

4 x \$200 Čiurlytė (Patrikas) Emilija P., \$200; Dekeris Petras atm. jn.: Dekeris Jonas Albinas, \$200; Dekerytė-Rudaitienė Apolonija atm. jn.: Dekeris Jonas Albinas, \$200; Pakalnis Vytautas Alfonsas, MD, \$700.

1 x \$300 Druseikis Petras ir Julija atm. jn.: Druseikis Algimantas, \$2,025.

1 x \$600 Dekeris (Sr.) Jonas atm. jn.: Dekeris Jonas Albinas, \$600.

3 x \$1,000 Dekeris Jonas Albinas, \$3,000; Kudirka Albin, \$8,000; Sapetka Kazimieras, \$9,000.

1 x \$2,000 Krištolaitis Jonas testamentinis palikimas, \$3,000.

Iš viso \$7,700.00

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1989.VI.30 pasiekė 4,280,322 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 2,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,141,174 dol.

Sudarykime testamentus ir benį dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC.,
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL.”

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuvių išlaikymas.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

Santrumpos: atm. jn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, jm. — įmokėjo, atst. = atstovauja, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1989 m. gegužės mėn.

2 x \$35 Chicagos Aukšt. Lituanistinė mokykla, \$1,500; Stugienė Bronė atm. jn.: jm. 2 asm., \$35.

1 x \$50 Žygas K. Paul, \$50.

10 x \$100 Dženkaitis Juozas ir Bronė, \$1,075; Gudauskas dr. Gediminas atm. jn.: Gudauskienė Giedra, \$535; Jasas Adomas P. ir Zuzana, \$554; Kriščiukaitis dipl. inž. Jonas atm. jn.: Kriščiukaitienė Marija, \$825; Landsbergytė-Veillon Irena, \$600; Matasavage Vincent, \$100; Ok-sas Leonas ir Izabelė, \$1,500; Sirutis Alvydas ir Gražutė, \$500; Venckus Jonas atm.: Venckienė Bronė, \$500; Vidžiūnas Jonas ir Rūta-Kleva, \$600.

2 x \$150 Gedgaudas Mindaugas ir Violeta, \$650; JAV LB Phoenix Apylinkė, \$1,459.

1 x \$175 Kontautas Jonas ir Elena, \$625.

4 x \$200 Lembergas Pranas atm. jn.: Lembergtienė Monika, \$1,500; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: Jokubaitienė Jadvyga \$100, Meiliūnas M. \$100, \$6,500; Mitkus Juozas ir Dana, \$400; Stasiūnas Vincas atm.: Karniai Albinas ir Angelė \$25, Rinkienė One \$25, Striauskienė Adelaidė \$25 ir 9 kt. asm., \$425.

1 x \$250 Kontrimas Ričardas ir Raimonda, \$1,450.

1x \$400 Dovydaitis Vincas ir Ema, \$1,000.

1 x \$2,369 Sragauskis Izidorius testamentinis palikimas, \$3,369.

Iš viso \$5,414.00

Daytona Beach lietuviai

POSĖDIS IR GERI NUTARIMAI

Vasaros metu daugelis žmonių atostogauja, organizacijų veikla sumenkėja. Deja to negalima pasakyti apie ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyriaus valdyba bei patį skyrių.

Po pavasarį įvykusio skyriaus metinio narių susirinkimo, naujai išrinktoji skyriaus valdyba pirmajam savo posėdžiui buvo susirinkusi š. m. liepos mėn. 13 d. Stellos ir Vytauto Abraičių rezidencijoje, Palm Coast. Posėdžiui pirmininkavo Vytautas Abraitis. Pirmiausia buvo pasiskirstyta pareigomis. Tad sekantiam terminui turime šios sudėties valdybą: pirmininkas — Vytautas Abraitis, vicepirmininkas — Marija Šarauskienė ir Jurgis Janušaitis, sekretorius — Kostas Žolynas ir išdininkas Pranas Damijonaitis.

Naujosios valdybos pirmasis darbas — suruošti Tautos šventės minėjimą. Tai jau tradicija, kad Tautos šventės minėjimus šiame telkinyje ruošia ALT S-gos skyrius. Šventė įvyks rugsėjo mėn. 10 d., Prince of Peace parapijos salėje Ormond Beach. Pradžioje lietuviškos pamaldos, o po jų salėje minėjimas.

Į minėjimą pirmininkas Vytautas Abraitis pakvietė ir atvyksta šiuo metu Amerikoje viešintis, Lietuvos kovotojas, kankinys, kun. A. Svarinskas ir minėjime garbingasis svečias pasakys pagrindinę kalbą. Prie to bus ir trumpa meninė programa.

Po minėjimo visiems šventės dalyviams bendri

pietūs, kuriuos ruošia skyriaus narės, vadovaujant valdybos vicepirmininkei Marijai Šarauskienei ir Stellei Abraitienei. Pažymėtina, kad vaišės būna skoningai paruoštos, kas, neabejojama, bus ir šiais metais.

Taip pat bus laimės šulinys ir kiekvienas turės progos išbandyti savo laimę. Laimės šulinio dovanomis rūpinasi vicepirm. Jurgis Janušaitis. Šia proga prašoma visų šios kolonijos lietuvių šuliniui skirtas dovanas įteikti J. Janušaičiui arba atgabenti minėjimo dieną į salę. Už dovanas iš anksto dėkojame.

Posėdyje buvo padaryti du geri nutarimai.

Skyriaus valdyba, aptarusi Lietuvių Fondo įgaliotinio Jurgio Janušaičio prašymą skyrių įamžinti Lietuvių Fonde, nutarė į LF įstoti su pradiniu 100 dol. įnašu, už ką įgaliotinis čia pat valdybai ir skyriaus nariams nuoširdžiai padėkojo. Tai gražus pavyzdys ir kitoms organizacijoms.

Taip pat paskyrė 50 dol. auką skyriaus nariui rašytojui Andriui Mironui, besriūpinančiam išleisti PLB valdybos prieš ketveris metus premijuotą savo romaną "Kelonė į Kauną". Posėdis buvo darbingas ir skyriaus valdyba pasiryžusi savo veiklą tęsti. Po posėdžio Stella ir Vytautas Abraičiai pakvietė užkandžiams, kurių metu dar gerokai šneketėta apie ateities veiklos planus.

GRAŽI PROGA

Liepos 26 d. nemažas būrys pačių artimiausiųjų suvažiavo į svetingus Onos ir

Kosto žolynų namus, pasveikinti Oną žolynienę vardadienio proga. Bet netrukus paaiškėjo, kad yra dar didesnė proga, tai Onos ir Kosto žolynų vedybinio gyvenimo auksinė sukaktis, kurią jie gražiai jau buvo atšventę Chicagoje šią vasarą savo gražios šeimos ratelyje.

Vaišių metu sukaktuvininkus gražiais linkėjimais pasveikino studijų dienų kolegos Vacys Dzenkauskas ir ALT S-gos skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis, prisimindami Onutę ir Kostą dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų, studijų universitete metų. K. Gri-gaitienė papasakojo pluoštelį prisiminimų iš susitikimų su Onute dar Palangoje. Prie šių linkėjimų savuosius jungė ir kiti svečiai. Po kalbų, gražių linkėjimų buvo pakeltas šampano tostas už "jaunavedžių" sveikatą, linkėjimus palydint Valio, valio, valio, ilgiausių metų jiems valio.

Ona žolynienė yra Lietuvos nepriklausomybės akto signataro Smilgevičiaus dukra. Ona ir Kostas savo gyvenimo kelius bendram likimui sujungė dar nepriklausomoje Lietuvoje. Tai graži, pavyzdinga lietuviška šeima. Išaugino ir išmokslino ir rūpestingai į gyvenimą išleido dukrą ir sūnų, o dabar džiaugiasi savo vaikų ir vaikaičių gražiu gyvenimu. Žolynai yra nuostabiai malonaus būdo, nuoširdūs, visada pasiruošę bet kokiame reikale padėti. Ona žolynienė keletą metų dirbo klubo valdyboje, o Kostas nuolatinis klubo valdybos talkininkas. Jie neliško skolingi savajai tėvynei ir dabar rūpinasi jos likimu, niekada neatsisakydami savo sunkiai uždirbtu

skatiku paremti visus mūsų bendrinius veiksmus bei lietuviškąją spaudą. Abu yra aktyvūs ir ALT S-gos skyriaus nariai, o Kostas ilgametis valdybos narys įvairiose pareigose.

Pabaigoje svečiams už sveikinimus bei linkėjimus nuo širdžių, juokaudamas padėkojo Kostas ir Onutė.

Gi Kostas yra didelis golfo entuziastas ir puikus žaidynių organizatorius, tad visada miela su juo susitikti ir golfo laukuose.

Tad, mielieji Onute ir Kostai, tešviečia Jum giedri Floridos saulutė teikdama džiaugsmo, laimės ir sveikatos, daugelį metų.

Atsiprašau, kad neišpil-

džiau prašymo — nieko apie tai nerašyk, o juk prisiminti tokia proga dera.

Jurgis Janušaitis

Prieinama kaina parduo-dami:

- 1) Kauno "Dailės" spalvingai išausti tautiniai rūbai;
- 2) žinomų Lietuvos menininkų (žilytės, Stančikaitės ir Bačkio) paveiksai.

Teirautis telef. (216)

991-1847.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES 3-11 and 11-7 shift. Also day light shift every other weekend. Geriatric experienced preferred but not necessary. Good starting salary. LADIES G.A.R. HOME 2622 Woodstock Ave. PITTSBURGH, PA. 15221 412-271-1316 (28-34)

Positions Available

Hannibal Regional Healthcare System

A125-bed acute care hospital serving Northeast Missouri has the following staff openings due to expansion of services:

REGISTERED NURSE: Positions are currently available on the Surgical Care Unit for the night shift; and in our Intensive Care Unit on both the evening and night shifts, also

EMERGENCY ROOM NURSES: on both evening and night shifts.

REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Hannibal (home of Mark Twain) is just minutes from Missouri's newest recreational lake and boasts an excellent school system, accredited 4-year private college with expanding programs and expanding industry and tourism.

We offer excellent salary and benefit programs and a challenging and exciting work environment.

Isn't it time for you to find out why you should be a part of our team?

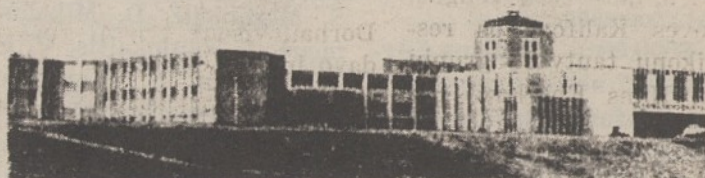
For consideration send resume to:

Human Resources Department

Hannibal Regional Healthcare System

109 Virginia Street Hannibal, Missouri 63401

Equal Opportunity Employer

Divine Word Missionaries cross over barriers separating our human family with the missionary call from Christ Himself. "Go therefore and make disciples of all nations." For the last century, Divine Word Missionaries have helped to proclaim the Gospel of Christ by word and example to the very ends of the earth. Today, our global family of missionaries includes students from many nations, cultures and continents who are eager to experience and share their Catholic faith with others. These students will be sent out once again as missionary Priests and

Brothers to meet young new church communities around the world.

International! Cross-cultural! Inter-continental! Divine Word Missionaries invite you to join our family of 5,500 already at work in 54 countries. Enroll at Divine Word College! Write or call for more free information.

Admissions Office
Divine Word College
Epworth, Iowa 52045
1-800-553-3321 (USA)
319-876-3332 (Iowa)

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

FSLIC

As a Daughter of St. Paul, blending

Sr. Karen Mary de Filippis, D.S.P., formerly of St. Simeon Parish, Bellwood, IL

contemplation with the active apostolate, you can attain personal holiness and relive the urgent spiritual needs of mankind. Give Jesus Master, the Way, Truth and Life through the media of communication: press, movies, radio and TV. Reach the people of today with the means of today! age limit 16-26

For information please Write: Daughters of St. Paul 172 N. Michigan Ave., Chi. IL 60601 or call 312-346-4228

name _____ street _____ city _____ state _____ zip _____ age _____ grade/occupation _____

Padėka Clevelando lietuviams

L.S.B. Clevelando M. Jan-
kaus Jūrų Budžių igula šir-
dingai dėkoja Clevelando
lietuvių visuomenei už pa-
ramą Lietuvos buriuoto-
jams: pinigais, suteikus
nakvynes ir brolišką globą,
padėjus praveisti sutiktuves
ir mūsų mieloms šeimini-
kėms už pietų paruošimą,
skautininkėms už kavą ir
saldumynus.

Širdingas ačiū klebonui
kun. G. Kijauskui, S. J. už
globą parapijos patalpose,
nuoširdžius patarimus ir vi-
sokeriopą pagalbą, lietuvių
visuomenei už gausų daly-
vavimą buriuotojų sutiktu-
vėse.

Lietuvos buriuotojų ke-
lionei per Atlantą gautos
aukose: \$2000 šių metų ko-
vo mėn. buvo pasiūsta į
Chicagą buriuotojams rem-
ti komitetui.

\$1000 šių metų birželio
mėn. 29 d. per sutiktuves j.
s. D. Kižys įteikė jachtos
"Audra" kap. I. Miniotui.

\$1470 gauta aukų iš daly-
vių sutiktuvėse. Tie suau-
koti pinigai, Liet. buriuoto-
jams išvažiuojant į Chica-
gą, įteikti trijų jachtų ka-
pitonams, kurie vadovaus
buriavimui per Atlantą į
Klaipėdą. Visiems linkime
gero vėjo! **VL P.**

Lietuvos buruotojams ke-
lionei per Atlantą ir atgal
paremti papildomas auko-
tojų sąrašas.

\$500.00 — Vilniaus "Ar-
monika" nuo savo honoraro
per Lietuvių Bendruomenę
Clevelande.

\$200.00 — D. Trimakas.

\$100.00 — Dr. V. Gruz-
dys, R. Klimas L. Š. S-gos
žalgirio kuopa Clevelande.

\$60.00 — V. Valys.
\$50.00 — Dr. N. ir G.
Juškėnai, M. ir J. Mikoniai,
T. ir V. Urbaičiai.

\$30.0 — L. ir V. Bossi-
niai, O. ir J. Žilioniai.

\$25.00 — D. ir S. Čipkai,
F. ir J. Jasinevičiai, B. ir
dr. Ed. Juodėnai, A. ir V.
Mauručiai, L.S. S-gos Skau-
tininkų draugovė Clevelan-
de, O. Žygienė.

\$20.00 — A. Baliūnas, M.
Balys, P. P. Balčiūnai, A.
ir A. Bieliniai, B. ir V. Čy-
vai, I. ir J. Juodišiai, A. ir
B. Karkliai, N. ir Ed. Kers-
nauskai, J. ir P. Klioriai,
G. ir V. Plečkaičiai, A. ir
L. Sagiai, dr. J. Sankaitis,
J. ir V. Stuogiai, A. Šember-
gienė ir R. ir V. Vilkutai-
čiai.

\$10.00 — R. Apanavičius,
V. Andriūšaitis V. Bačiulis,
J. Balbatas, I. ir H. Belzins-
kai, E. ir V. Balandos, G.
ir A. Benai, A. Bielskus, R.
Bridžius, R. Balytė, A. Čes-
na, J. Rautienė, E. ir G.
Gaižučiai, T. Gaškienė, J.
Gudėnas, M. ir V. Gincai,
A. Gylys, V. Gelgotas, S. ir
H. Idzeliai, J. ir S. Ignata-
vičiai, I. Janavičius, Johan-
sonų šeima, G. ir A. Karso-
kai, J. Kijauskas, S. Knis-
tautienė, I. Laurinaitienė,
S. Laniauskienė, K. ir S.
Lazdiniai, A. Mackuvienė,
S. Miglinienė, D. Mikoliū-
nienė, J. Naujokaitis, V. ir
V. Nikšėnai, S. Pabrinkis,
A. ir P. Petraičiai, N. ir P.
Puškoriai, A. Rastauskas,
O. ir V. Rociūnai, I. Stan-

kus, dr. V. Stankus, A. Sty-
ra, A. Šiaučiušienė, K. Ti-
jūnėlis, V. Taraška, D. ir
R. Vodopolai, V. Žiedonis.

\$5.00 — T. Andrėjauskie-
nė, R. Aukštuolis, O. Ba-
nionienė, P. Bielinis, P.
Bielskis, E. Blumentalis,
J. Bartkuvienė, A. Bartuš-
kienė, G. Bučmys, V. Blins-
trubas, J. Citulis, J. Dundo-
ras, P. Ežerskis, T. Giguty-
tė, A. Jonaitis, O. Kava-
liūnienė, J. ir S. Keženiai,
J. Kazėnas, A. Kijauskas,
A. ir M. Liutkai, J. Balskis,
A. Malėnienė, H. Macijaus-
kas, J. Minkūnienė, V. Miš-
kinis, E. Nainienė, D. Nas-
vytytė, J. Narušas, P. Nei-
manas, Neimanas, B. ir B.
Paulioniai, J. Rastenis, A.
Rukšėnas, J. Skavičius, Ed.
Stepas, P. Turulienė, Ig.
Verbyna, J. Velyvienė, P.
D., V. V., A. J., K. B.
\$3.00 — R.

Inicialais pažymėti yra
neįskaitomi parašai.

Lietuvos buriuotojų var-
du už aukas dėkojame.

**L.S.B. Clevelando
M. Jankaus Jūrų
Budžių Igula**

Train for careers in

• AIRLINES
• CRUISE LINES
• TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hdqtrs, 4869 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

**WORKING
FOREMAN**

Die cast aluminum. Need a per-
son with 3 yrs. of direct high
pressure die cast supervision.
The successful candidate will be
involved in problem solving and
all phases of production. Main-
tenance and/or tooling back-
ground a plus.

Send resume to:

EDGERTON METAL PRODUCTS
218 E. Bement
Edgerton, OH 43517

(26-32)

DRIVERS — OTR

Flat beds & vans. Up to 24¢/mi.
Flat bed drivers receive 1¢ per mi.
additional for tarping. We offer
loading and unloading, tolls,
vacation, health and life insurance,
various bonuses including cash
bonuses up to \$1000.

Call

1-800-252-2779

Barry Inc. Since 1947

29 Woodswether Rd.
Kansas City, Kansas 6618

(27-30)

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 914 rugsėjo 14-27

\$2,209 iš Bostono ir Niujorko

\$2,392 iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.

Kellonė Nr. 944 rugsėjo 14-23

\$1,799 iš Bostono ir Niujorko

\$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.

Kellonė Nr. 105 spalio 5-19

\$2,159 iš Bostono ir Niujorko

\$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.

Kellonė Nr. 102 lapkričio 2-15

\$1,699 iš Bostono ir Niujorko

\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje

Kellonė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11

\$1,599 iš Bostono ir Niujorko

\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newtown, MA 02164

Tel.: (617) 965-8080

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuošimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaityta, ir t.t.

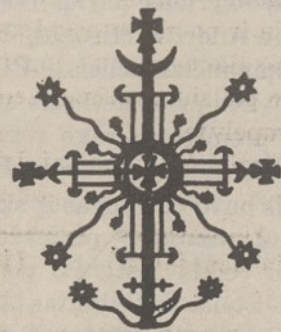
Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,
Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,
Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas,
Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

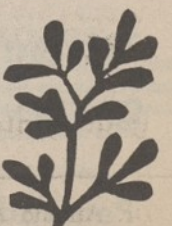
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

MIRĖ PROF. JUOZAS JAKŠTAS

Žymusis lietuvių istorikas dr. Juozas Jakštas mirė liepos 31 dieną, išgyvenęs beveik 89-rius metus. Iš jų keturiasdešimt metų gyveno Clevelande, rašė ir skelbė straipsnius Lietuvos istorijos klausimais, domėjosi lietuviškuoju niūdieniu gyvenimo, dalyvavo kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje.

Dr. Juozas Jakštas baigė Ukmergės gimnaziją 1923, istoriją studijavo Lietuvos universitete, studijas gilino Berlyne ir Vienos universitetuose, istorijos daktaro laipsnį gavo VDU 1938 metais. 1940-44 Vilniaus universiteto docentas.

Dr. Jakšto specialybė viduriniai amžiai. Bet šalia visuotinės istorijos jis itin kūrybiškai reiškėsi studijuodamas ir periodikoje skelbdamas daug straipsnių Lietuvos istorijos klausimais.

Jis taip pat buvo vienas iš keturių redaktorių, kurie parašė anglų kalba knygą — Lithuania 700 years. Ši knyga jau pakartota kelioje laidose. Straipsnius dr. Jakštas skelbė Tautos praeityje, Lietuvos Aide, Dirvoje, Aiduose, Tėviškės žiburiuose. Buvo veiklus Lietuvos istorikų draugijos narys. Jis dalyvavo daugelyje Clevelando lietuvių ko-

lonijos renginių, su visais vesdavo malonius pokalbius. Čia liko jo žmona Wilhelmina, bibliotekininkė ir vokiečių kalbos dėstytoja. Jiedu susituokė 1938 metais. Užaugino penkis vaikus. Dvi dukteris — Lucy, kuri gyvena Philadelphijoje, ir Helen — Michigane, ir tris sūnus — Petras gyvena Lakewoode, George — Rocky River ir Romas — Strongsvilėje.

Clevelando lietuviai su velioniu atsisveikino rugpiūčio 2 Jokubauskų koplyčioje. Maldas kalbėjo kun. Juozas Bacevičius, anglų kalba apie dr. Jakštą kalbėjo Tautybių tarnybos centro direktorius Algis Rukšėnas.

Rugpiūčio 3 šv. Jurgio lietuvių bažnyčioje buvo aukojamos mišios už velionio sielą ir po mišių palydėtas į Visų Sielų kapines amžinajam poilsiui svetimos žemės kampelyje.

Našlei Wilhelminai Jakštienei, dukterims, sūnams ir vaikaičiams reiškiamo gilią užuojautą. (jst)

ROKO ZUBOVO KONCERTAS

Sekmadienį, rugpiūčio 6 d., įvykęs jauno pianisto Roko Zubovo koncertas Dievo Motinos parapijos salėje buvo sėkmingas. Atėjo nemažai klausytojų. Muzikos mylėtojai teigia, kad Ro-

Prieš daugelį metų Clevelande a. a. dr. Juozas Jakštas (dešinėje) viename pobūvyje su Draugo redaktoriumi Br. Kvikliu ir clevelandiete veikėja J. Budriene. J. Garlos nuotr.

kas labai gerai paskambino Debussy etiudus ir Broniaus Kutavičiaus Sonatą. Linkime Rokui gražios sėkmės.

• Du Lietuvos jauni pianistai — Eglė Janulevičiūtė ir Jurgis Karnavičius rugpiūčio 8 atvyksta į Clevelandą dalyvauti tarptautiniame pianistų konkurse, kuris prasidės rugpiūčio 12 ir tęsis iki rugpiūčio 20 dienos. Konkurso koncertai vyks Clevelando muzikos institute. Jie bus vieši.

Lietuvos pianistai Eglė Janulevičiūtė ir Jurgis Karnavičius į šį konkursą imti atrankos būdu. Iš viso pasaulio konkurse dalyvaus 44 jaunieji pianistai.

• Kun. Gediminas Kijauskas, po mėnesio atostogų pas Montrealio jėzuitus, grįžo į savo parapiją.

Sekmadienį aukėjo pirmasias poatostoginės mišias, dalyvavo Lietuvos ateitininkų federacijos atkūrimo komiteto nario Sauliaus Galadausko pranešime ir po piet 4 val. pianisto Roko Zubovo koncerte.

(jst)

• Pabaltiečių komitetas rengia demonstraciją rugpiūčio 23 dieną, trečiadienį, Clevelando miesto centrinėje aikštėje. Demonstracijoje bus padaryti atitinkami pareiškimai dėl 1939 m. Ribbentropo-Molotovo paktų.

Iš Lietuvių namų į miestą centrinę aikštę vyks du autobusai.

• Lietuvių klubo gegužinė bus rugpiūčio 20 Kroatų sodyboje — Mulberry Road, į rytus nuo 306 kelio.

• Taupos kredito kooperatyvui reikalinga tarnautoja(s) patyręs sąskaitųbos ir kompiuterio operacijose.

Resume siųsti: V. A. Staškus, TAUPA Lithuanian Credit Union, P. O. Box 19387, Cleveland, Oh. 44119-0837.

• LAPKRIČIO 11, Lietuvių Namų metinis balius.
• LAPKRIČIO 12, Kultūrinė Popietė — prelegentė prof. dr. Marija Gimbutienė. Rengia Skautininkų Draugovė Lietuvių Namų salėje

• LAPKRIČIO 25, Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• GRUODŽIO 31, Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose. 1990 m.

• VASARIO 25, Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 9 Clevelando vyrų oktetų koncertas.

• RUGSĖJO 15 Abiturientų balius.

• RUGSĖJO 17, Prezidento Antano Smetonos 45 m. mirties paminėjimas

• RUGSĖJO 30, Pabaltiečių vakaras.

• SPALIO 14-15, tradicinės Lietuvių Dienos.

HELP WANTED

Diaetery porter—driver. Full time position. To work as porter and driver — food van, must be 18 yr. old, and have Valid Ohio Drivers License, good driving record. Some weekend work. Apply in person Monday thru Friday from 9 am to 3 pm. Parmadale Personnel, 6753 State Rd., Parma, Ohio. No Phone call.

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO IŠLEISTUVIŲ Į LIETUVĄ KONCERTAS

1989 m. rugsėjo 9 d.

7:30 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS AUDITORIJOJE

Visi Clevelando lietuviai kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti.

Bilietai gaunami abejose parapijose sekmadieniais po pamaldų

To Dr. Anthony Azelis on the occasion of his retirement

Is it true you will retire?
Our Doctor whom we so admire!
Who now will treat our many ills?
Who now will give us shots and pills?

You have deserved affection, trust,
so indispensable -- a must!
You knew, indeed, to heal and mend:
You were our Doctor and our friend!

As your office hours end:
Farewell, our Doctor and our friend!
Amidst best wishes, thanks and cheers
enjoy most happy golden years !!!

Your grateful patients and friends

Dr. Antano Aželio vienas pacientų, savo ir draugų vardu parašė šį eilėrašį dr. Aželio garbei.

P A T R I A

Aukštos kokybės europietiški produktai:

• Duona ir Pyragai
• Mėsos ir Sūriai
• Kava ir Arbata

• Saldainiai ir Šokoladas
• Vynas ir Alus
• Doanos

Užtelkite šiandien.

794 E. 185th Street (Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. — Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720

DIRVA

DĖMESIO AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS TARYBOS NARIAMS!

Sąjungos tarybos suvažiavimas šaukiamas 1989 m. gruodžio 10 d. Chicagoje. Tarybos nariai prašomi šią datą pasižymėti. Suvažiavimo programa ir kita informacija bus išsiuntinėta vėliau..

A.L.T. S-gos valdyba
Eleonora Valiukėnienė
Sekretorė

PAIEŠKO BROLĮ

Juozas Radiševičius, sūnus Juozo, gimęs 1923 metais Girevės kaime, Panevėžio apskrityje, Lietuvoje. 1941 m. išvyko į Vokietiją, vėliau į Kanadą. Dirbo auk-

so kasyklose. Apie 1944 m. ryšys nutrūko. Žinančius apie mano brolių, prašau pranešti adresu: Marija Jasilionienė, Vytauto Didžiojo 95, 235220, Pakruojis, Lithuania, SSR.

PRAŠO ATSLIEPTI

Joe Rasmus, gimęs 1927 m. Alytaus valsčiuje Likiškių km. Į JAV-bes atvykęs 1951 m. Gyveno Illinois valstijoje. Paskutinis žinomas adresas: 6929 Sepulveda Blvd., Van Nuys, CA. 91405. Ieško sesuo Marytė, adresas: Kauna 233032, Tulpių 3 M. Baranauskienė, Lithuania.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Mylimai Mamytei, mūsų šeimos artimai
ir mielai

JADVYGAI BAJORYNIENEI

mirus, liepos 22 d., 1989 m., Chesterland, Ohio, dukrelei ALDUTEI, jos vyrui dr. VYTAUTUI MAURUČIUI ir giminėms, reiškiam gilią užuojautą.

Elena Gureckienė
Waterbury, CT.

ir sūnūs: Gintaras ir Indris
Palos Verdes E., CA.

Mamytei, uošvei

A. A.

JADVYGAI BAJORYNIENEI

mirus, dukrai ALDONAI MAURUTIENEI ir dr. VYTAUTUI MAURUČIUI reiškiam gilią užuojautą.

Aleksandra ir Pranas
R a z g a i č i a i

A. A.

LEONUI BIELINIUI

tragiškai žuvus Lietuvoje, jo brolių PETRĄ ir visą BIELINIŲ šeimą, liūdesio valandoje giliai užjaučiame ir dalinamės jų skausmu.

Izabelė Jonaitienė
Mega Barniškaitė
Rimutė ir Donatas Nasvyčiai

'Juodojo kaspino' demonstracija Hartforde

Marju Lauristen, Estijos Populiaraus Fronto delegatė ir narė Ribbentropo-Molotovo pakto tyrimų komisijoje, yra pakviesta atvykti iš Estijos ir dalyvauti CT pabaltiečių (ELLA) rengiamoje juodojo kaspino demonstracijoje rugpiūčio 23 d., prie CT valstijos kapitoliaus Hartforde.

Marju Lauristen yra labai aktyvi kovotoja už Pabaltijo tautų teises, dažnai tiesiai ir nebijančiai pasakanti į vatą nevyniotą tiesą ir Kremliuje. Jos pasisakymai dažnai cituojami ir didžiojoje vakarų spaudoje.

50 metų yra praėję nuo Hitlerio-Stalino sandorio pasidalinti Rytų Europą tarpusavyje. Ši data Lietuvos istorijoje liks kaip juodžiausia diena per visas gadytes. Šio pakto besąlyginis atšaukimas ir jo padarytų skriaudų atitaisymas nebegali būti atidėtas! Vokietijos Reicho ir Tarybų Sąjungos vyriausybės padarytos Pabaltijo tautoms skriaudos turi būti atitaisytos, nedelsiant ir nesidangstant!

Nors rugpiūčio 23-jį yra darbo diena, nors ir gal dar atostogų metas, pasistenkime šioje demonstracijoje gausiai dalyvauti. Negalvokime, kad jos svarba čia Amerikoje yra abejotino didumo. Nepaslaptis, kad jaučiame tam tikrą rezervuotumą mums opiais klausimais JAV vyriausybės sluoksniuose. Girdime daug gražių žodžių, bet pasigendame tvirto pasisakymo pokalbiuose ir derybose su sovietais. Čia mums labai daug gali padėti spauda, televizija, radijas. Praėjusiais metais, po sėkmingos demonstracijos ir po daug ir palankių reportažų ir komentarų CT didžiojoje informacijoje radome žymiai palankesnę atmosferą visose kongresmanų — senatorių įstaigose. Čia pasiekėme net šimtoprocentinio rezultato Pabaltijo Laisvės Dienos (birželio 14) rezolucijos pasirašyme. Ją pasirašė visi CT kongreso atstovai ir abudu senatoriai! Nei vienoje kitoje valstijoje to niekad nebuvo pasiekta.

ELLA tikisi, kad ši juodojo kaspino liūdesio, bet kartu ir pasiryžimo demonstracija reikalaujanti atšaukimo ir pasekmių atitaisymo, bus paskutinė. Yra stiprių vilčių, kad Molotovo-Ribbentropo aktai bus paskelbti neturį juridinės galios. Bet, kad tai įvyktų vėl reikia visų mūsų prisidėjimo ir dalyvavimo. Reikia aktyvios energijos ir pastangų surinkti kaip galima daugiau parašų LB parengtai peticijai, reikia ir dėmesį atkreipiančios prasmingos ir gausios demonstracijos ir Hartforde ir visur kitur.

Hartfordo ELLA'os rengiama demonstracija įvyks rugpiūčio 23 d., trečiadienį, 12 val. prie CT kapitoliaus. Prašome ateiti su juodais raisčiais peristomis rankovėmis, plakatais reikalaujančiais laisvės Lietuvai, Pabaltijui, Raudonosios armijos ir KGB iškeldinimo iš Pabaltijo ir pan. Prašome atsinešti vėliavėles. Visos organizacijos, mokyklos, parapijos prašomos paraginti gausiai dalyvauti.

J. P. Nasvytis

DETROIT

SVARBI DEMONSTRACIJA

Detroito lietuvių organizacijų atstovai liepos 30 d. gausiai susirinkę tarėsi apie pabaltiečių rugpiūčio 23-čios demonstraciją, reikalaujančią Molotovo-Ribbentropo pakto panaikinimo.

Lietuviai kviečiami rinktis prie federalinio pastato, 477 Michigan Ave., rugpiūčio 23 d. 11:45 val. Važiuojant su "people mover" reikia išlipti Time Square arba Michigan — Cass sto-

tyse. Dalyviai yra prašomi dėvėti ant rankovių juodus gedulo kaspinus, moterys — tautinius rūbus ir būtų svarbu turėti kuo daugiau tautinių vėliavų. Iš Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bus transportacija mašinomis — "vans". Norintieji jais vykti prašomi skambinti Eugenijai Bulotienei, telef. 368-9293.

Taip pat bus galima užsiregistruoti sekmadieniais, nes Dievo Apvaizdos parapijoje veiks informacijos stalias. Čia bus galima gauti peticijos lapų, kuri bus įteikta Jungtinėm Tautom, platesnės informacijos apie Molotovo-Ribbentropo pakto norintiems rašyti į amerikietišką spaudą pačią demonstraciją.

Demonstracijos metu bus dalinami lankstinukai, paruošti Lietuvių Bendruomenės ir VLIKo. Kiekvienas Detroito ir apylinkių lietuvis-e turėtų prie rengiamos demonstracijos prisidėti, pasiteisinti, kad "dirbu" neužtenka. Jauskime pareigą jungtis su visais pasaulio lietuviais į bendrą protestą prieš neteisėtą mūsų krašto okupavimą.

L. Rugienienė

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMO, ĮVYKSTANČIO 1989 M. RUGSĖJO MĖN. 2-4 D. D., P. P. KARAIČIŲ VASARVIETĖJ "GINTARAS" UNION PIER, MICHIGAN, D A R B O T V A R K Ė

Rugsėjo 2 d. — šeštadienis

- 3:30 val. p. p. Registracija
- 4:00 val. p. p. Iškilmingas posėdis, suvažiavimo atidarymas
 - 1. pirmininkės žodis
 - 2. mūsiškių pagerbimas
 - 3. kol. Vytauto Abraičio paskaita
 - 4. suvažiavimo prezidiumo sudarymas:
- 5:30 val. p. p. Vakarienis
- 7:00 val. p. p. Pirmas darbo posėdis
 - 1. komisijų sudarymas: registracijos, nominacijų, spaudos, ir nutarimų
 - 2. valdybos pranešimai
 - a) pirmininkės
 - b) išdininko
 - 3. revizijos komisijos pranešimas
 - 4. garbės teismo pranešimas
 - 5. Korp! leidinio redakcinės kolegijos pranešimas
 - 6. Naujosios Vilties pranešimas
 - 7. Kultūrinio fondo pranešimas
 - 8. diskusijos dėl pranešimų.
- 9:30 val. vak. Laužas.

Rugsėjo 3 d. — sekmadienis

- 8:30 val. ryto Vėliavos pakėlimas
- 9:00 val. ryto Pusryčiai
- 10:00 val. ryto Pamaldos
- 11:00 val. ryto Antras darbo posėdis
 - 1. Korp! padalinių pranešimai
 - 2. Rinkimai: vyr. valdybos, revizijos, garbės teismo, ir tarybos
 - 3. Nutarimų komisijos pranešimas
 - 4. pasiūlymai bei sumanymai
 - 5. suvažiavimo uždarymas
- 1:00 val. p. p. Pietūs
- 5:30 val. p. p. Vakarienis
- 6:30 val. p. p. kol. Danos Mikužienės paskaita — "Nauja karta, nauja kalba, nauji prisitaikymai".
- 7:15 val.vak. Vėliavos nuleidimas
- 8:00 val. vak. Alutis.

Rugsėjo 4 d. — pirmadienis

- 9:00 val. ryto Pusryčiai.